

1.
Sayı

Uzungöl

yeşil
VE MAVİ

Arap
Turistlerin
Baş Tacı
UZUNGÖL

EVRENSELLİĞİN KARESİ KARADENİZ
ASI HAVASINDAN MÜZİĞİNE YOLCULUK

ZAMAZİNGO

İMTİYAZ SAHİBİ

Erisman İletişim Basın ve Yayın
Hiz. Ltd. Şti.

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Alp Şahin Çiçeklioğlu

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Onur Şaffak

GENEL YAYIN DANIŞMANI

Hüseyin Aksoy

GRUP KOORDİNATÖRÜ

Ümit Serdar

GRAFİK TASARIM

Ömer Gönder
Uğur Aydın

MUHABİLER

Ece Köseoğlu
Dilan Çağdavul
Çağla Comart
Pelin Alparslan
Berivan Bila
Burak Koç
Murat Makas
Çağatay Çek
İbrahim Akın Kazancı
Altuğ Şahin
Eda İleriok
Rabia Mollaoğlu

HAZIRLAYANLAR

ARAPLARIN İKİNCİ MEMLEKETİ TRABZON

- Alp Şahin Çiçeklioğlu
- Onur Şaffak
- Hüseyin Aksoy
- Ece Köseoğlu
- Dilan Çağdavul
- Çağla Comart
- Eda İleriok
- Uğur Aydın

KİTAP ELEŞTİRİLERİ

- Alp Şahin Çiçeklioğlu
- Eda İleriok
- Hüseyin Aksoy
- Uğur Aydın

MEKAN ELEŞTİRİLERİ

- Ümit Serdar
- Altuğ Şahin
- Berivan Bila
- Alp Şahin Çiçeklioğlu
- Eda İleriok

SÖYLEŞİ

- Cebrail Taşdemir

EVRENSELLİĞİN KARESİ OLAN KARADENİZ ASİ HAVASINDAN MÜZİĞİNE YOLCULUK

- Murat Makas
- Berivan Bila
- Pelin Alparslan

GÜNCEL HABERLER

- Ömer Gönder
- Ece Köseoğlu
- Dilan Çağdavul
- Çağla Comart
- İbrahim Akın Kazancı
- Burak Koç
- Çağatay Çek
- Pelin Alparslan

FLİM ELEŞTİRİLERİ

- Uğur Aydın
- Berivan Bila
- Alp Şahin Çiçeklioğlu
- Eda İleriok

ROPÖRTAJ

- Onur Şaffak
- Hüseyin Aksoy

İÇİNDEKİLER

- 04 AĞIR AĞIR ÇIKACAKSIN
BU YOKUŞTAN
- 06 DOĞU KARADENİZ'DE
KÜLTÜREL MİRAS YOK
OLUYOR
- 08 TRABZONSPOR, BİR HAYALI
GERÇEKLEŞTİRDİ!
- 10 EVRENSELLİĞİN KARESİ
KARADENİZ
ASİ HAVASINDAN MÜZİĞİNE
YOLCULUK
- 12 KARADENİZ'İN GENÇ
VİRTÜÖZLERİ
- 13 DOLDİ DA TAŞIYOR
- 15 DENİZİ DOĞASI MÜZİK
KOKAN TOPRAKLAR:
KARADENİZ

- 17 NEREDEN DUYDUK?
- 18 HIRÇIN DENİZİN ASİ
ÇOCUĞU
KAZIM KOYUNCU
- 20 NECATİ ZENGİNLE
SÖYLEŞİ
- 23 EVDE KI SICAKLIĞIN BAŞKA
BİR ADRESİ
- 24 161 YILLIK TARİHİ
LEZZET
- 27 TRABZONUN İNCİSİ;
SÜMELA MANASTIRI
- 28 FIRTINANIN MAZİSİ
- 29 DAMLA LUNCH CHEF
- 30 SUÇUN ŞEHİRİ: TANRI KENT
- 31 İRAN'A DEĞEN KADIN ELİ:
PERSAPOLİS
- 32 ARRİVAL
- 33 ZİNCİRSİZ BİR MACERA
- 34 THE PRİNCE
- 35 HUZURSUZLUĞUN KİTABI
- 36 YENİ BİR BAKIŞ: KÖRLÜK
- 37 KURAN, İNCİL VE TEVRAT'IN
SÜMER'DEKİ KÖKENİ
- 38 ARAPLARIN İKİNCİ
MEMLEKETİ;
TRABZON
- 42 ARAP TURİSTLERİN BAŞ TACI
UZUNGÖL
- 47 SPARTACUS'TEN LINCOLN'E
KALAN ÖZGÜRLÜK MİRASI
- 48 SAĞLIKLI YAŞAM
- 49 SAĞLIKLI BESİNLER
- 50 MEDAYANIN YENİ SİLAHI;
SUPERMAN

AĞIR AĞIR ÇIKACAKSIN BU YOKUŞTAN

“Ağır, ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak...”

Ahmet Haşim'in merdiven adlı şiirinin iki mısrası ile başlama gereği duydum “Eğitim Fakültesi ve onun üvey yavrusu olan İletişim Fakültesinin anlatımına. Yemyeşil Trabzon'un en gri beldesine kurulmuş, geleceğin öğretmenlerini yetiştiren Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi. Ana kampusle karşılaştırıldığında makyajsız bir kadına benziyor bu Fakülte. ana kampusun gösterişinden uzak mütevazı bir kampus hatta biraz mübalağa yapacak olursak bu kampus ilk görüşte içinde yurtların bulunduğu bir liseye benzetilebilir.

Fatih Eğitim, otobüsle gelenlerin öğrendiği ilk durak. Muavin nerede ineceksin Fatih Eğitim'de mi diye sorduğunda çoğu öğrenci evet diyor bu soruya. Çünkü ya yukardaki devlet yurdu oluyor öğrencilerin kalacak yeri ya da etrafında ki yurtlar. Otobüsten yeni bir hayata inen gençler ellerinde bavullarıyla ve çoğu zaman onlara eşlik eden yağmurla çıkmaya başlıyorlar o yokuştan. İçlerinde çocuksu bir heyecan, garip bir umut, ufak ama zamanla büyüyecek olan hayal kırıklığıyla yokuşu hızlı hızlı çıkıyorlar. Fatih Eğitim, yokuşuyla ünlü. Bunu yeni gelenler öğreniyor, Fakülte de deneyimli olanlar zaten biliyor.

Fatih Eğitim'de kampusun üvey yavrusu iletişim Fakültesi var birde. Kampusun en kuytu köşesine inşa edilmiş bu fakülde. Diğer Fakültelerden daha farklı bir mimari yapısı var. Sadece yana veya yukarıya doğru uzayan bir Fakülte değil. Asimetrik yapılı, çıkıntılı bir bina. tüm dışlanmışlığına rağmen kendini var etmeye çalışan beş katlı 8 derslikli bir Fakülte. bu beş katlı binanın 4. Ve 5. Katları ise konservatuar bölümüne ait. İletişim Fakültesi göze diğer Fakültelerden farklı gelse de sonradan alışıllıyor. Bu Fakültenin öğrencileri de tıpkı binanın

yapısı gibi değişik. İletişim Fakültesinin hemen yanında bulunan kırmızı kantinde Eğitim Fakültesi öğrencilerinin arasından hemen seçiliyor iletişimin öğrencileri. Kırmızı kantin adından da anlaşılacağı gibi tasarımında kırmızı renginin fazlaca kullanıldığı ve diğer üniversite kantinlerinin aksine çoğu öğrencinin birbirini tanıdığı bir kantin. Kantin'in bahçesi kışın bomboş olmasına karşın bahar aylarında cıvı cıvı oluyor ve oturacak yer bulmak hayli zorlaşıyor. Şimdi tüm Fakültelerden çıkıp size Fatih Eğitim yokuşunun bir de güzel yanını anlatacağım. Öğrenciler derse yetişmek için hızlı hızlı çıktığı o yokuşu, evlerine dönmek için belki sevgilileriyle buluşmak için yine hızlı hızlı iniyorlar. O anın vahametiyle insana huzur veren, umut veren o denizin farkına varmıyorlar. Yokuştan çıkarken sırtların dönüldüğü o deniz, yokuştan inerken tüm cömertliğiyle kollarını açıyor herkese. Fatih Eğitim'in bir tarafı tamamen griyken bir tarafı da masmavi. Çoğu zaman derslere yetişilecek diye hızlı hızlı çıkılan bu yokuşu sadece mezuniyete birkaç ay kaldığında ağır ağır çıkabiliyor öğrenciler. Ve o zaman belki benim gibi başkalarının aklına da Ahmet Haşim'in şu dizeleri geliyor:

Ağır, ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak,
Ve bir zaman bakacaksın semâya ağlayarak...

Sular sarardı... yüzün perde perde solmakta,
Kızıl havâları seyret ki akşam olmakta...

Eğilmiş arza, kanar, muttasıl kanar güller;
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller,
Sular mı yandı? Neden tunca benziyor mermer?

Bu bir lisân-ı hafidir ki ruha dolmakta,
Kızıl havâları seyret ki akşam olmakta...

DOĞU KARADENİZ DE KÜLTÜREL MİRAS YOK OLUYOR

Doğu Karadeniz bölgesi kültür açısından çok zengin bir bölgedir. Bu zenginliğin aksine bu kültür üzerine yapılan araştırmalar oldukça sınırlıdır. Trabzon, Rize ve Giresun illerin de geleneksel kültürel miras olan hayvancılık kültürü ve çobanlık mesleği büyük bir oranda kaybolmaya yüz tutmuştur. Burada ki üniversitenin gerek teknik bir üniversite olması gerekse kadro yetersizliğinden dolayı bu bölgede halk bilimciler çok fazla bulunamamışlar, dışarıda çalışan halk bilimciler açısından da biraz uzak bir bölge olduğu için bu bölgeye pek gelinip gidilememiş ve bu coğrafyada çok bakir bir kültürel süreçten bahsediyoruz. Türk Halk Bilimi ve Etnografyası perspektifinden Giresun, Trabzon ve Rize yöreleri çobanlık mesleği ve hayvancılık kültürü üzerine bir alan araştırması yapan Dr. Mustafa Aça 1976 Konya doğumludur. İlk ve Ortaöğrenimini Konya da tamamlayan Aça, Adnan Menderes Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirmiş 1997 yılında Balıkesir Üniversitesin de araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. 7 yıl Giresun Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak mesleğine devam etmiş, son 3 yıldır Karadeniz Teknik Üniversitesinde Halk Bilimi alanın da çalışmaktadır. Dr. Mustafa Aça; "15.07.2015 te TÜBİTAK'a destek programı bağlamında bir proje ile başvuruda bulunduk. Ve konu olarak çalışılmayan bir kültür, etnografya sürecini incelemeye karar verdik. Buda çobanlık kültürüydü. Türkiye genelinde yapılan çalışmalar zaten çok sınırlıydı. Doğu Karadeniz yani özel olarak Trabzon, Rize ve Giresun da çobanlık mesleği üzerine yapılan çalışmalar ise hiç yok.

Bizim projemizin özgün değeri de bu oldu. Bu konunun daha önce çalışılmamış olması ve kültürünün büyük bir oranda kaybolmaya yüz tutmuş olması bizim projemizin en önemli özgün tarafını oluşturdu. Kültürel süreci yerinde takip edebilmek amacıyla biz projemizi

BU PROJE İLE NE AMAÇLANDI

teklif ederken saha çalışması ve alan araştırmalarını ön planda tuttuk " dedi. Aça sözlerine şöyle devam etti : "Ağustos ayının ortalarında araştırmalara başladık. Ve ilk etapta 15 gün Giresun da kaldık Giresun'un bütün yaylalarını dolaştık. Ve bu yayla yerleşkelerinde ki hayvancılık kültürü ve çobanlık mesleği üzerine bilgi bulabileceğimiz sözlü kaynaklardan bilgiler toplamaya çalıştık. Hem derlemeler hem de kayıtlar yaptık ve bu süreçlerde yaylalarda kaldık. Bu süre içerisinde Giresun'un Batıdan Doğuya bütün yaylalarını dolaştık ve çobanlarla mülakatlar yaptık. Süreçleri somut hale getirmek ve ispatlamak adına fotoğraflar çektik. Eylül ayı itibari ile aynı yöntem ve süreçle Trabzon yaylaların da bir çalışma başlattık. Biz bu çalışma sırasında şunu fark ettik;

Giresun, Trabzon ve Rize de hayvancılık takip edilebilen bir süreç değildir. Çobanlık her yerde örnekleriyle karşılaşılabilecek bir meslek değildir. Belirli vadiler de ve yörelerde ki yayla akımlarında bu mesleğin daha yaygın bir biçimde sürdürüldüğünü fark ettik".

DOĞU KARADENİZDE İTHAL ÇOBANLIK

Dr. Mustafa Aça şöyle konuştu: " Giresun, Trabzon ve Rize yaylaların da çobanlar bulunması imkansız olan insanlar haline gelmiştir. Saha da yabancı uyruklu çobanlarla karşılaştık. Doğu Karadeniz Bölgesin de Sürü sahipleri çoban bulamadığı için Afgan, Gürcü ve Suriyeli çobanları izinsiz ve ruhsatsız çalıştırıyorlar.

Aça sözlerini şöyle sürdürdü: " Çobanlık eskiden çok muteber çok itibarlı bir meslekti. Hayvan sahibi olmak bir imtiyaz, zenginlik ve ayrıcalık göstergesiydi. Ama bugün çoğu insan artık çobanlık mesleğini, çobanları alelade sıradan hatta sıradanın da altın da yaban insanı olarak kabul ediyorlar. Ve bugün baktığımızda hayvancılık bir hobi olarak yapılıyor. Ekonomik bir model olarak görülüyor. Yaz aylarında yaylaya çıkmak için hayvancılığı kendilerine bir meşgale olarak görüyorlar. Mesleki süreçlerde çok büyük bir kaybolma var. Yaylalarda 30 yıl önceki canlılık bitmiş ve genç nüfus kalmamıştır. Şöyle ki; genç nüfus kalmadığı için hayvanlar artık sağılmıyor, kırkılan yünler yakılıyor".

Aça bu projenin hala devam ettiğini ve 15.07.2016 tarihinde biteceğini söyledi. Daha önce doktora tezinde "Giresun ve Trabzon balıkçıların mesleki folklorlarını" çalışmıştır. Bir sonraki çalışmasının "Trabzon yöresi çocuk oyunları" olacağını belirtti.

TRABZONSPOR, BİR HAYALI GERÇEKLEŞTİRDİ!

Spor Toto Süper Ligin 29. haftasında Trabzonspor ile Gençlerbirliği arasında oynanan karşılaşmada Mardin'in Derik ilçesinde PKK'lı teröristlerin hain saldırısı sonucu şehit düşen Kaymakam Muhammet Fatih Safitürk'ün Mardinli çocuklara bordo-mavili takımın maçını izletme hayali gerçek oldu.

Hüzün ve Sevinç Bir Arada
Mardin Derik'te kaymakamlık görevini yürüttüğü sırada terör örgütü PKK tarafından makamına yerleştirilen bombanın patlatılması sonucunda şehit Muhammed Fatih Safitürk'ün vasiyeti üzerine Mardin ve çevre ilçelerinden 3 günlüğüne Trabzon'a gelen katile ile birlikte ayrıca şehit kaymakamın eşi Ayşegül Safitürk ve 4 yaşındaki oğlu Asım Eren Safitürk Trabzonspor Gençlerbirliği maçını izledi. Şehit Kaymakamın eşi maç esnasında gözyaşlarına hâkim olmakta güçlük çekti.

Vasiyeti Yerine Getirildi!
Mardin Kızıltepe Trabzonsporlular Derneği'ni ziyareti sırasında anı defterine "Sözüm olsun ki; en yakın zamanda bir grup öğrenciyi Mardin'den Trabzon'a getireceğim. Onlara hem maç izleteceğim, hem de kenti gezdireceğim" diye yazan Derik ilçesi Kaymakamı şehit Muhammed Fatih Safitürk'ün hayalini

Trabzonspor gerçekleştirdi. Trabzonsporlu futbolcular, Şehit Kaymakam Muhammed Fatih Safitürk'ün fotoğrafının bulunduğu "Vasiyetin, bu kardeşliğin en büyük mirasıdır. Rahat uyu şehidim" ifadel-erinin yer aldığı tişört ile ısınmak için sahaya çıktı.

Kaptan Onur'la Fotoğraf Çektirdiler
Trabzonspor kaptanı Onur Recep Kıvrak, maç öncesi ısınmak için sahaya çıktığı sırada Mardinli öğrencilerin yer aldığı tribünün önüne gelerek katile ile hatıra fotoğrafı çekildi. Katile maç öncesi "Şampiyon Trabzonspor" tezahüratları yaparken, tribündeki diğer taraftarlar da bu tezahüratlarından dolayı alkış tuttu.

Tribünler Renkli Görüntülere Sahne Oldu
Mardin ve çevre ilçelerinden Derik, Kızıltepe, Nusaybin, Artuklu ve Yeşilli ilçelerinden 13-18 yaş arası 65'i kız 140 öğrenci ile 12 öğretmenin yer aldığı katile, Trabzonspor ile Gençlerbirliği arasında oynanan karşılaşmayı da Medical Park Arena'da izlerken neşeli anlara sebep oldu. Tribünleri sıcaklıkla, muhabbetle ve sevgiyle coşturan, aynı zamanda da yüzlerindeki o samimiyeti herkese yansıtarak davul zurna eşliğinde halaylar çektiler. 12 saatlik yorucu bir yoldan geldiler ama Karadeniz'in tüm güzelliği, insanının o misafirperverliği ve sıcaklığı yorgunluklarını ortadan kaldırmış.

EVRENSELLİĞİN KARESİ KARADENİZ ASİ HAVASINDAN MÜZİĞİNE YOLCULUK

Tarih boyunca hep ilgi çeken bölgelerimizdir Karadeniz. Batı, orta ve doğu olarak ayrılan bu bölgenin işlek olmasının ve sürekli göç alıp vermesinin temeli, maden zenginlikleri, doğal güzellikleri yanı sıra limanlarının da kalabalık olmasına dayandırılıyor. Ticaretin ve balıkçılığın ön planda olması farklı toplulukları birbirine bağlıyor. Bugüne dek geline süreçte yerli halkın bu topluluklarla sıkı bağına ortak oluyoruz. Bu bağ kültürel anlamda da farklılıklar kazandırıyor.

Her bir şehrinin hikâyesi ve kültürel zenginlikleri gözlerimizi kamaştırdığı gibi dünyanın da ilgisini çekiyor. Derin denizi, asi havası, bambaşka aşkları hatta başkaldırıları ünlü bu bölgenin kültürü bizi derin yolculuklara götürüyor. Yeşilliğinin kokusunu alıp, çeşitli yemekleri tatmamız, kayığa binip balıklar için ağlar sermemiz o yolculuğu zevkli hale getiriyor. Geçerken ovaları, tarlaları, dağları, camileri, kiliseleri ve

köprüde yaşanan ilan-ı aşkları görmemiz de mümkün...

Günümüzdeki imkânların olmadığı dönemlerde yayla şenlikleri, kına geceleri, düğünleri, yerel halk oyunları, söylenen şarkıları farklı özelliklerdeki bütün insanları birleştirmiş. Temel nokta sanatının ve sanatçısının hep bilinir olması.

Halk oyunlarının 7'den 70'e herkesin bedenine işlemesi ve müziğinin her dilde dönmesi bölgeye farklı bir hava katıyor. Karadeniz denildiği zaman ilk akla gelenlerden biri de kuşkusuz müzik kültürüdür. Farklı toplulukların da zamanla bölge müziğine etkisinden söz ediliyor.

Doğu Karadeniz Bölümünde horon ile ün göstermiş kemençe ve tulum görülürken, orta Karadeniz bölümünde davul, zurna, saz, batı Karadeniz bölümünde bağlama görülüyor. Bu tür

enstürmanların solo ellerde çalınıp derlenmesi ve topluluk içinde kullanılması radyonun gelişmesiyle de daha çok güç kazanmış daha da uzaklardan duyulmaya başlanmıştır. 1950'li yıllarda popülerleşmenin adımı olan "Karadeniz Müziği" kavramı resmin altın oranı gibi...

1970'lere doğru karışan göç durumlarından dolayı artan sosyal faaliyetler ile horonla yatıp kalkan doğu bölgesi kemençe ve tulumla birlikte Karadeniz müziğini zirveye ulaştırıyor. Zamanla farklı kimliklerin, bu müzik üzerindeki farklı yorumlamaları dikkat çekmiş ve popülerleşme sürecinin bir diğer kutbunu oluşturmuş. Halk oyunları ile boy gösteren Karadeniz Müziğinin her bir satırında yaşanmış hikâyeler bulmak mümkün. Bölgenin iklimi, geçim derdi, siyaseti, inancı ve aşkları; aklımıza gelebilecek her ilginç hikâye dillerde dönüyor.

Kitle iletişim araçlarının iyice hayatımıza girmesinden sonra Türkiye'de ne olup bittiğini hemen görebiliyoruz. Karadeniz'de yapılan festivallerin, buluşmaların duyulmasında radyo temeli oluştursa da teknoloji geliştikçe popülerleşme süreci içerisinde televizyon ve gazeteler de büyük rol oynamaya başlamış. 2000'li yıllara yaklaşıl döneme müziğin yanı sıra sporun en çok takip edildiği alan olduğunu biliyoruz. Trabzonspor'un ligde yükselişi, futbolcular yetiştirmesi ve taraftarı medyada popüler hale gelmiş ve kemençenin, tulumun tanıtılmasında büyük etken olmuş. Bu dönemde Türk sinemasında Karadeniz tiplerini ve müziklerini görebiliriz. Özellikle kemençe ve tulumun görülmesi, Erkan Ocaklı ve Mustafa Topaloğlu gibi sanatçıların piyasa da varlık göstermesi popüler müzik piyasasını alt üst etmiş. 1971 yılında bağlama ve kemençeyi birleştiren Erkan Ocaklı, birçok beste ve plaklarıyla ön plana çıkmış hatta sinema filmlerinde de rol almış. Popülerleşme sürecinde yöresel tınları kendine has bir şekilde yorumlayan Volkan Konak ve Lazca şarkılar yapan "Zuğaşi Berepe" grubu tüm ilgileri üzerine çekmiş. Özgün tarzı ile dikkat çeken, yurt dışında da çalışmalar yapan Fuat Saka bu dönemde Karadeniz ve caz kültürünü birleştirmiş. Pop müziğin zirvede olduğu 2000'li dönemler müzikal olarak birçok yenliği bize gösteriyor. Karadeniz müziğini pop müzik ile birleştiren Davut Güloğlu ses getiren çalışmalara imza atmış.

Karadeniz'in şair ceketli çocuğu olarak gösterdiğimiz Kazım Koyuncu yaşamını yitirmeden önce "Zuğaşi Berepe" ile ilk çalışmalarına başlamış ve Karadeniz Müziğini çok farklı yerlere taşımıştır. Özellikle "Gülbeyaz" dizisiyle tanınan sanatçımız; rock kültürü ve metal müzik tınlarını şarkılarına dâhil etmiştir. Solo albümünde de akustik çalışmalarına rastlayabiliriz. Artık popüler hale gelen Karadeniz Müziğini televizyonda eğlence programlarında da sıkça görebiliyoruz. İsmail Türüt ve Hülya Polat bu akımı başlatan Karadeniz sanatçılarıdır. 2005 sonrası dönemler de yapılan dizi ve sinemalarda horonu ve farklı müzik tarzlarıyla birleştirilen Karadeniz müziği hayatımızın bir parçası olmuş.

Teknolojinin gelişmesi müziğe de etki etmiştir. Birçok şirket ve aranjör farklı alt yapılar yazmaya başlamıştır. Kuşkusuz çağımızın en önemli iletişim ağı sosyal medyada da Karadeniz Müziğini çok farklı yerlerde görebiliyoruz. Yerel sanatçılar olsun, gündem yapmış sanatçılar olsun herkesin farklı çalışmalarına ulaşabiliyoruz. Eski Karadeniz türkülerini derleyen ve kendi besteleri olan birçok genç sanatçı görebiliyoruz. Türkiye'de yaşanan ilginç hadiseler ve her bölgede sanatı özlemle aradığımız, festivallerin ve sahne hayallerinin yok olduğu bu dönemlerde; müzisyenlerin çalışmalarını sosyal medya aracılığıyla takip ediyoruz. Karadeniz müziği artık Türkiye genelinde fazlasıyla ilgi görmüş ve genç ellerde de popüler hale gelmiş. Bu dönemde çok farklı enstürmanlar ile çalışmalar yapan sanatı seven insanlar keşfedebiliyoruz. Kemençe ve tulumun yanında; gitar, bas gitar, klavye, perküsyon, keman gibi birçok batı enstürmanları bize "kültür evrenseldir" kavramını hatırlatıyor. Günümüzde Karadeniz Müziğini Selçuk Balcı, Resul Dindar, Şevval Sam ve Selim Bölükbaşı gibi sanatçılar çok daha popüler hale getirmiş. İmera ve Marsis gibi genç grupların akustik ve rock tarzındaki çalışmalar gençlerin daha fazla ilgisine neden oluyor. Karadeniz Bölgesi şehirlerinin üniversitelerinde, meydanlarında, sahillerinde gencinden yaşlısına birçok kişinin elinde enstürman göremesek bile bedenine halk türkülerimizin ve oyunlarımızın işlediğine şahit olabiliyoruz. Giresun, Trabzon ve Rize gibi şehirlerimizin yaylarında, meydanlarında birçok gencin kemençe ve tulumla iç içe olduğunu görebiliriz. Onların sahne ve festival hayallerinin yanı sıra halk müziğini çok farklı yerlere taşımak gibi istekleri var. Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesinde de birçok gencin Karadeniz müziğinin tarihini ve müzikal yapısını yorumladığına şahit olabiliyoruz. Bir dönem Selçuk Balcının albümüne çalışma yollayan Eyüphan Makas ve şuan Karadeniz Bölgesinde konser turneleri düzenleyen Tanju Çelik de en önemli yeteneklerimizden...

KARADENİZ’İN GENÇ VİRTÜÖZLERİ

“Eskiden büyüklerimiz önyargılı yaklaşırdı ama şu an anlamlı karşılaşıyorlar”

Gençlerin de kemençe ve tuluma ilgisine değinen Eyühan Makas; “Genç arkadaşlarımız da artık çok ilgi gösteriyor. Horon ve halaylar dışında kemençe ve tulum çok farklı müzik tarzlarında da kullanılıyor. Özellikle eski yıllarda büyüklerimiz bize ön yargılı yaklaşırdı. Kemençe gibi enstürmanların hep yaşı büyük insanlara özgü bir şey olduğunu düşünürlerdi. Günümüzde aksine bizi destekliyorlar. Çünkü Karadeniz müziği çok farklı yerlere geldi.” dedi.

“Kazım Koyuncu Karadeniz müziğini evrenselleştirdi”

Karadenizin meşhur sanatçılara da değinen Eyüphan; “Kazım Koyuncu çok sevdiğimiz, bizi müzikal olarak besleyen bir sanatçı. Karadeniz müziğini evrenselleştiren isimdir. Zuğaşi Berepe isimli grubuyla çok fazla bilinmeyen çalışmaları var. Bu çalışmaları keşfetmemiz gerek. Günümüzde Selçuk Balcı’yı çok takip ediyorum. O benim hocamdır. Kemençeye başlamamda en büyük ilahtır.” dedi.

Artvin’den Trabzon’a gelen Karadeniz’in genç müzisyenlerinden Tanju Çelik(26), Karadeniz Teknik Üniversitesinde resim öğretmenliği okuyor. Trabzon Uzun sokak’ta müzik evinde bir araya gelen ve Eyüphan ile zaman zaman aynı sahnayı de paylaştırdıklarını ifade eden Tanju Çelik; “Okul zamanında boş vaktim oluyor. Müzisyenlik yapıyorum. Kendimize atölye kurduk ve burada enstürmanların baştan tasarımını yapıyoruz. Resim okuduğumdan dolayı eski enstürmanların üzerine hobi olarak işlemeler yapıyorum. Ben gitar ve vokal yapıyorum repertuarımız çok geniş... Önümüzdeki konserlere hazırlık yapıyoruz.” dedi.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümü öğrencisi Eyüphan Makas 25 yaşında; ana dalı piyano olmasına rağmen kemençeyi çok farklı tarzlarda kullanıyor. Gitar çalmasını da bilen genç müzisyen eğitim hayatı dışında esnafılık yapıyor. Trabzon Yıldızlıda yaşayan Eyüphan; Karadeniz yöresinin vazgeçilmez enstürmanı kemençeyi çok farklı müzik tarzlarında kullanıyor. Eğitim hayatı dışında fırsat buldukça Rize’de babasından kalan kuyumcu dükkanını işletiyor. Trabzon Uzun sokakta arkadaşlarıyla birlikte kurdukları müzik evinde konser provası alan genç müzisyen; birçok öğrenciye kemençe eğitimi veriyor. Ayrıca Trabzon’un genç müzisyeni Tanju Çelik’le de çalışmalarını sürdürüyor. Müzik hayatına kemençe dinleyerek başlayan Makas; Selçuk Balcı ile de çalışmasının olduğunu, onunla iyi vakit geçirdiğini vurguluyor.

“Karadeniz Müziği dünyada da yankı yaptı.”

Öğrenci olmasına rağmen müziklerinden vazgeçmeyen genç sanatçılarımız Karadeniz müziğinin farklı müzik kültürleriyle birleşince daha güzel olduğu ve her kitleye hitap edebilecek duruma geleceğini söylüyorlar. Bu şekilde daha çok tüm dünyaya yayılabileceğini vurguluyorlar.

DOLDI DA TAŞIYOR

Karadeniz denince akla yemyeşil, dumanlı dağları geliyor. Tabii birde dumanlı dağlarına

söylenen türküler, andersevdalukları, içinizi titreten horon sesi...

Karadeniz, “Doğu Karadeniz, Orta Karadeniz, Batı Karadeniz” olarak üç bölgeden oluşuyor. Bu üç bölgenin de kendine özgü müzik yapıları ve kültür yapılarının olduğu görülüyor. Bu yazıda birçok kültüre ev sahipliği yapmış olan Doğu Karadeniz’in son zamanlarda yükselen müziğinden bahsediyoruz.

Hey gidi Karadeniz Doldi da taşamadi Etmiyelum sevdaluk Edenler yaşamadi...

Doğu Karadeniz’i sadece şarkılarla anlamaya çalışsak elbette tamamını anlayamıyoruz, tanıyamıyoruz. Ama yaşam biçimleri, sevdaları, ölümleri hakkında fikre sahip olabiliyoruz. Karadeniz türkülleri çoğu kişiye öylesine hitap ediyor ki türkülerdeki sevdaluk sizin sevdaluğunuz oluyor bir anda. Horonuyla, Karadeniz insanının sesiyle insanın içi öyle titriyor ki onların derdi sevdası bir damla yaş olup akıyor yanağınızdan. Fırtınalı Karadeniz’in, asi insanları tüm acılarını, sevinçlerini müziklerine yansıtıyor. İçlerindeki o coşkulu hisleri adına horon denilen oyunla ayaklarını yere vurarak atıyorlar içlerinden. Horon Karadenizlilerin günlük yaşamının vazgeçilmez bir parçası. Horonun figürlerin denizden tutulmuş balığı simgelediği söyleniyor.

Karadenizlilerin deyimiyle horon ederken kullanılan müzik aletleri, ritim ve hareketleri yöreden yöreye değişiyor. Pazar, Ardeşen, Fındıklı, Arhavi ve Hopa yörelerinde tulum, Artvin yöresinde akordeon, Trabzon ve Giresun'da ise kemençe kullanılıyor.

Karadeniz'in doğası ile müziği öylesine birbirini tamamlıyor ki Karadeniz müziğini duyunca o ağaçlarla kaplanmış dumanlı dağların görüntüsü geliyor akla... Kimi zamanda sırtında çay taşıyan kara çarıklı bir Karadeniz kadını. Karadeniz halkı, onların günlük yaşamı notalara ve sözlere dökülerek anlatılıyor. Son zamanlarda Doğu Karadeniz Bölgesinde çekilen diziler, filmler ve belgeseller de bu müziğin daha fazla kişiye ulaşmasını sağlıyor. Farklı enstrümanlarla genç gruplar tarafından da yapılmaya başlanmış bu müzik hızla yükseliyor ve artık sadece bu bölgede yaşayanlar değil ülkenin dört bir yanında Karadeniz müziği sevilerek dinleniyor. Yani artık Karadeniz doldu ve Türkiye'nin dört bir yanına taşıyor.

Denizi doğası müzik kokan topraklar ; Karadeniz

Derdini, sevinçlerini hatta göçlerini dahi müzikle harmanlamış olan Karadeniz'in, belki de "hırçın" lakabını almasına vesile olmuş olan "eşkıya" lakaplı Hopa'dayız. Hopa, Artvin ilinin küçük ama kabına sığmaz bir ilçesi. Belki de bu kabına sığmazlığının en belirgin özelliği Laz ve Hemşin halklarına ev sahipliği yapıyor oluşudur. Bu iki halk bazen didişerek, bazen el ele horon teperek yaşamakta bu küçük güzel ilçede.

Tarihten silinmekte olan halklardan biri olan Hemşinlilerin yaşadığı bu yerde, sadece müziğin ayrı renklerini yakalama fırsatı bulmuş olmuyor aynı zamanda bir direniş, dili ve gelenekleri ile kültürel bir var olma savaşına da tanıklık ediyorsunuz. Biz de bu anlamlı savaşın sesi olmak adına, var olma savaşını kendi müzik zevkleri ile harmanlamaya çalışan Meluse grubu ile tatlı bir sohbet gerçekleştirdik.

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız? Grubunuzun ismi ve anlamı nedir?

İsmim Mağruf Kibar. Meluses grubunun akustik gitarcısıyım. Meluses'in kelime anlamı "bizim ışığımız" demek. Müziğe katacağımız anlamları ve insanlara katabileceğimiz anlamları ifade eder. Bizim ışığımız derken aslında herkesin ışığı olabileceğimizi ifade eder. Bundan dolayı grubumuzun ismi Meluses'dir.

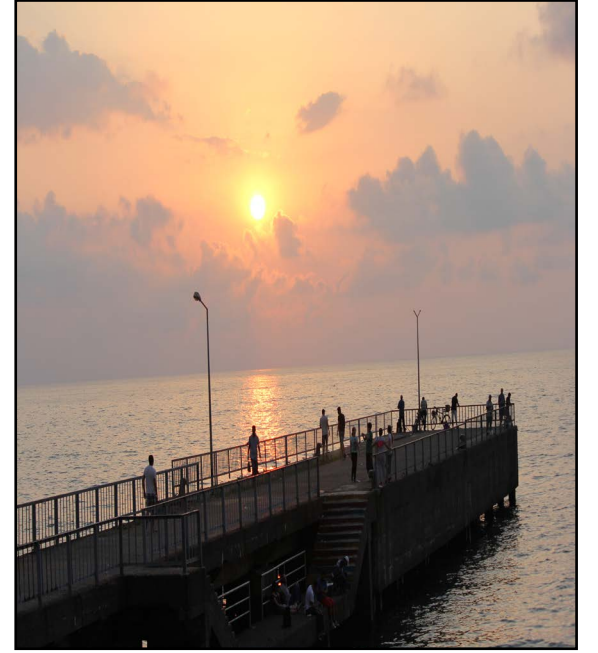

Müziğe nasıl başladınız? Grubunuzun kuruluş hikayesinden bahseder misiniz?

2009'un başlarında 5 arkadaş bir araya gelerek, Hemşince ve Türkçe sözlü kendi bestelerimiz yapmaya başladık.

Karadenizin etnik gruplarından biri olan Hemşinlileri temsil ediyorsunuz, müziğinizde klasik Karadeniz enstrümanlarını kullanıyor musunuz?

Hayır Karadeniz müziğine farklı bir soluk getirmeyi amaçladığımızdan, genel olarak klasik Karadeniz enstrümanlarını kullanmayı tercih etmiyoruz. Daha çok bas gitar, elektro gitar, davul gibi batı enstrümanlarını kullanmayı tercih ediyoruz.

Hemşinliler kimdir?

Bugün Rize'nin Çamlıhemşin ve Pazar-Hemşin ile Artvin Kemalpaşa'daki Hemşin yerleşimine ve burada yaşayanlara verilen bir isimdir. Hemşin/Hemşinlilik ortak bir kültürü ve yüksek dağlarda yaşayan insanları temsil eder. Karadenizin en gizemli halklarından biridir, haklarında ne yazık ki çok fazla kaynak yoktur. Dilleri Hemşince'dir. Hemşince UNESCO tarafından kaybolmaya yüz tutmuş diller arasında gösterilmektedir.

Yaptığınız müziğin türü nedir?

Genelde her ne kadar müziğimiz dinlendiğinde Rock türü izlenimi yaratmış olsa da ben aynı şekilde düşünmüyorum. Henüz tanımlayamadığımı daha başka bir şey. Tabi ortaya çıkardığımız şey, sert ve dik kafalı olunca haliyle Rock'a daha yakın duruyor. Bundan sonra yaratacağımız şarkılarda daha iyi anlaşılacağımızı ve gerçekten Meluses tarzını bulacağımızı düşünüyorum.

Hemşince şarkılarda çok güzel duyuluyormuş, şarkı ve ezgilerinizi kendiniz mi oluşturuyorsunuz, içeriklerinde nelerden bahsediyorsunuz?

Şarkılarımızın çoğu her şeyi ile yeni yaratıldı. Tabi bazı konserlerimizde, anonim ezgileri de insanlarla buluşturuyoruz.Şarkı ve ezgilerimizde, aslında bir çok şey anlatıyoruz. Bir buzağının hayatını, sevgilileri, yaşanmışlıkları, yaşamaya çalıştıklarımızı, hiç bir şey anlatamayışımızı, bazen çok şey anlatışımızı, dünyaya dair her şeyi bazen de dünya dışını anlatmaya çalışıyoruz. Şunu itiraf edebilirim Hemşinlilerin müzik geçmişi hakkında ne yazık ki elimizde yeterli bilgi yok. Bu dil Anadolu topraklarında unutulmaya yakın olan dillerden sadece biri. Ama Ermeni müziğinin güçlü ve köklü bir tarihi birikime sahip olduğunun farkındayız ve bizi besleyen kanallardan biri de bu.

Örnek aldığınız grup veya sanatçı var mı ?

Aslında müziğe ve sanata kendini vermiş, çok fazla insan sayabiliriz. Doğudan Batıya bir çok insan var. Ama Kazım Koyuncunun yeri bizim için ayrıdır. Grup üyelerinin etkilendiği bir çok isim var. Şimdi saymaya kalkarsak sabah kadar sürer.

Daha önce herhangi bir yarışmaya katıldınız mı? Nerelerde sahne aldınız?

Evet katıldık. İstanbul'da roxy isimli bir yarışmaya katıldık ve ikinci olduk. Tabi ki olaya yarışma olarak bakmadık. Çünkü bizce müziğin yarışması olmaz, müzik hissedebilmektir. Hissedebilmenin yarışması olmaz. Bizim için en iyi tarafı, birçok müzisyen arkadaşla tanıştık. Müzik hakkında neler düşündüklerini, istediklerini, ne gibi zorluklar yaşadıklarını, üretim aşamalarını öğrendik ve fikir alışverişinde bulunduk. Bizim için oldukça yararlı bir deneyim oldu ve oldukça heyecanlandırdı, motive etti. Jurinin kendi müziğinde önde gelen sanatçılardan oluşmuş olması da bizi ayrıca heyecanlandıran durumlardan biri oldu. Onlarla da müzik hakkında faydalı sohbetlerde bulunduk. Bir çok festivalde, yardım konserinde sahne aldık.

Son olarak yeni bir şeyler yapmayı düşünüyor musunuz?

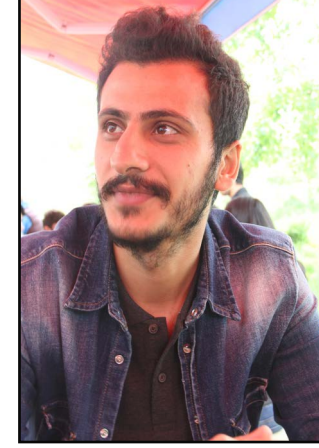
Birkaç yeni şarkı kayıt etmeyi düşünüyoruz. Tabi daha geniş bir ekip ve daha zengin bir müzikle. Bu arada bize gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ediyoruz. Herkese sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz.

NEREDEN DUYDUK?

Son zamanlarda gittikçe popülerleşen Karadeniz müziklerini birde Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencilerine ve hocalarına soruyoruz. Karadeniz müziğiyle nasıl tanışmışlar ve onlar için Karadeniz müziği ne demek?

Mustafa Ekinci:

Biz çocukken bir dizi vardı televizyonda adı Gülbeyaz'dı. Orada çok Karadeniz müziği kullanılıyordu zaten Karadeniz dizisiydi. Karadenizli bir ailenin hayat hikayesini anlatıyordu. Karadeniz müziğiyle tanışmam bu diziyle oldu.Karadeniz müziği denince aklıma yaylaları, müthiş doğası geliyor aklıma. Karadeniz kültürünün büyük etkisi var Karadeniz müziğinin dinlenmesinde. Farklı enstrümanlarla çalınması da bence müziği bozmuyor aksine dinleyicinin ilgisini çekiyor.

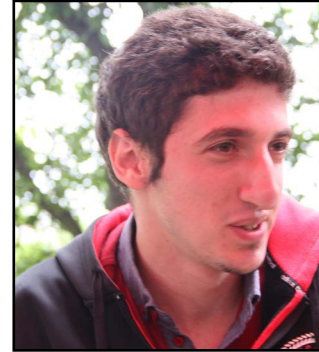
Rabia Ünal:

Ben Karadeniz müziğiyle klasik Gülbeyaz'la tanıştım ama Benim için üzölme diye bir dizi vardı Artvinde çekilen ben o diziden sonra Selçuk balcı, resul dindar dinlemeye başladım. Buraya geldim geleli de buranın havası suyun-dan etkilenerek dinlemeye başladım. İmera, Marsis Karadeniz türkülerini farklı şekillerde yorumluyorlar ve bu benim hoşuma gidiyor.

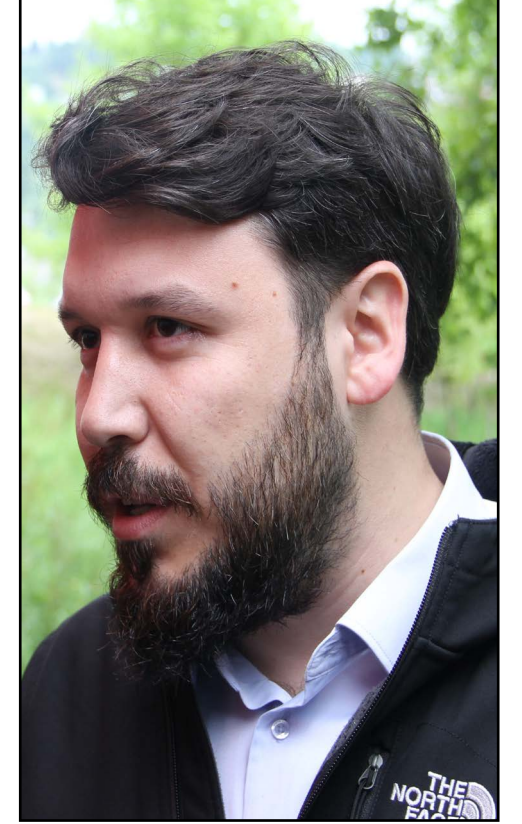
Altuğ Şahin;

Karadeniz müziğiyle dedemin vasıtasıyla tanıştım. Çok eski kemençeciler vardı. İsimlerini hatırlamıyorum ama çok efsane sanatçılar vardı. Dedemle onları dinleyerek Karadeniz müziğiyle tanıştım. Karadeniz müziğini, geleneksel olmaktan çıkıp daha modern oldu. Bence de çok hoş oldu. Kemençeyle piyano birleşince ortaya çok farklı ama çok güzel bir müzik çıkıyor.

Nurbanu Demirci:

Ben zaten buralı olduğum için ailem yerel sanatçıları çok dinliyor. Üniversiteye geldikten sonra da bütün arkadaşlarım Karadeniz müziği dinliyordu. Hani bir diziyi kulaktan kulağa duyup da dinlemeye başlarsın ya onun gibi. Karmate'yi dinledin mi gibi muhabbetler oluyordu. Bende öyle daha çok dinlemeye başladım.

Mustafa Emir Yıldız;

Karadeniz müziği bizim için samimiyeti ifade eden bir müzik türü. Tabi bunu son yıllarda pop soundlarını icra edenleri dışında tutarak söylüyorum. Geleneksel, otantik Karadeniz müziği benim için samimiyeti, duygu yoğunluğunu ve gerçekten farklı bölgelerde yansıtılamayan bir derinliği ifade ediyor. Aslında tabii türküleri ben en başta antik bir bilgelik metni olarak okuyorum çünkü onlar halkların yaşamlarındaki gerçek olaylardan ortaya çıkmış bir ifade biçimi. Sanat olmasının temelinde de bu var. Gerçek yaşamdaki deneyimlerin sanatsal, estetik formlarda ifade edilmesi. Bilhassa Karadeniz insanının ruhunu, düşünce yapısını, zihinsel kodlarını çözmek isteyen insanlar için önemli ve tabii diğer yanıyla da, dinleyici olarak da keyif veren müzikler. Gerçekten insanı sürükleyen, ezgileriyle insanı başka dünyalara götürmeyi başaran müzikler. Tabi ben Karadeniz müziğini Trabzon'a gelene kadar dinlemediğim için benim için ayrıca da bir önemi var. Benim için yeni bir yaşamı da ifade ediyor.

Hırçın Denizin, Asi Çocuğu; Kazım Koyuncu

Türkiye Gülbeyaz dizisiyle tanıdı onu. "Aşk varsa şarkı da vardır" diyerek başladı şarkılarını çalmaya. Karadeniz'in asi çocuğu da dediler, şair ceketli çocuğu da... "Ben bütün kimliklerden önce insanım ama dünyada insanlığa dair her şeyi yok ettiler" dedi. Ne yazık ki Çernobil faciasının verdiği etkiyle tüm Karadeniz'e yayılan kanser hastalığının kurbanı oldu. 25 Haziran 2005'de, 33 yaşında akciğer kanseri teşhisiyle hayata gözlerini yumdu. Onun aramızdan ayrılışı tüm sanat camiasına ders oldu. Onu yaptığı etnik ve özgün çalışmalarıyla tanıyamadık, onu sokakta çalarken göremedik, onun şair ruhunu keşfedemedik. Belki de Kazım Koyuncu gibi kaç sanatçıyı daha böyle uğurladık.

1971'de Artvin Hopa'da dünyaya gelen Kazım Koyuncu müziğe ortaokulda mandolin çalarak başlamış. "Üstadım" dediği, "Kemençeci Yaşar" lakabı ile bilinen Yaşar Turna'dan çok etkilendiği hatta çocukluğu onun yanında müzik dinleyerek geçtiği söyleniyor. 1992 yılında Ali Elver ile "Dinmeyen" adlı özgün grubunu kuran Kazım Koyuncu profesyonel anlamda müziğe atılmış. 1993'te kurulan "Zuğaşi Berepe" grubu ile Karadeniz Müziğini rock sentezleriyle bir araya getirmiş. Lazca, Türkçe ağırlıklı bestelerinin hemen hemen hepsinde gitar ön planda olmuş. Müzik hayatını solo olarak devam ettiren Kazım Koyuncu Karadeniz Müziğini çok farklı müzik kültürleriyle birleştirmiş. Ekibi ile yaptığı çalışmalarda kemençe ve tulumun yanında rock and roll sentezlerini ve blues esintilerini duyabiliyoruz. 2001'de ilk solo albümü "Viya" ile ses getiren şair ceketli çocuk, Karadeniz bölgesini konu alan Gülbeyaz adlı dizisindeki çalışmalarıyla tanınmaya başlamış. Kemal Sahir Gürel ve Gökhan Birben gibi isimlerle çalışan genç sanatçı, "Sultan Makamı" dizisindeki enstürmantel şarkılarıyla da hafızalarda kalmış.

"Ben bir müzisyenim, ondan sonra biraz Karadenizliyim, ama hepsinin ötesinde ben bir devrimciyim. Ve gerçekten doğru bildiğim bir şeyi, ortaya koymaktan asla çekinmem."

Kazım Koyuncu

"Mücadeleci ruhu"

Kazım Koyuncu üniversiteye İstanbul'da başladı ve müzik hayatına kendini geliştirerek burada da devam etti. Bir yandan müzik ile hayatını şekillendirirken politik olarak da bilinçlenmeye başladı. Siyasal bilgiler fakültesinde okurken, parasız eğitim mücadelesi de vermeye başlayan Koyuncu, dönemin zorlu koşulları sebebi ile okulu bırakarak mücadelesine dışarıda, müziği ile devam etmeye başladı. Koyu bir Trabzonspor taraftarıydı.

Çok fiyakalı bir hastalığa yakalandım baba.

Müzik kariyerinin en zirvede olduğu sırada, genç yaşında kanser olduğunu öğrendi. O da Çernobil "kazasının" mağdurlarından biriydi artık. Karadeniz'in belası, nice gencin katili kanser onu da buldu. Ama o yeryüzünde şarkılar söylemeye devam etti. "Birbirimizi sevmemiz için birbirimize benzememiz gerekmez" diyerek sadece kendi dilinde değil bu toprakların ayrı renklerini barındıran birçok dilde şarkılarını gördüğü baskılara rağmen söylemekten asla geri durmadı. Aynı zamanda politik duruşundan da ödün vermedi Karadeniz'in asi çocuğu. İçinde büyüdüğü doğanın talan edilmesine göz yummadı, Karadeniz Sahil Yolu inşaatına karşı Rize ilinin Fındıklı ilçesinde düzenlenen eylemlere destekte bulundu. Ve 33 yaşında kansere yenik düştü. 26 Haziran 2005'te Harbiye Açık Hava Tiyatrosu'nda düzenlenen tören sonrası on binler tarafından doğduğu topraklar olan Hopa'ya uğurlandı.

"Biz de öldük. Ama her şeye rağmen bu yeryüzünde şarkılar söyledik. Teşekkürler dünya"

Ahmad'ın Serüveni

Son dönem. Son demler. İş hayatına atılmadan önceki son girişimler. O seminer, bu konferans, şu sertifika, staj, tez, bitmek bilmeyen çalışmalar... İnsanlar hep bir koşuda; hep bir hayat kazanma. Kimisi öğrenmeye gider bir dolmuş mesafesi yola, kimisi öğretmeye gelir bambaşka bir diyar, Afganistan'dan.

Ahmad Hoca. Önceleri bahsedilmişti arkadaş ortamında Afgan diye. Tanışmak o güne nasipmiş. Derslikte beklerken içeri girdi bir anda. Zayıf ve tabiri caizse kavruk bir insanmış. Uzun, hafif yağlanmış saçları arkaya doğru uzanıyordu. Oturdu karşımıza. Zaten 3 kişiydik koca derslikte. Bir alt seviyeden sadece dinlemek için gelmiş tombul bir oğlan ve de bir lise öğrencisi. O andan itibaren tüm konuşmalar ingilizceydi tabiki fakat türkçe yazmaya devam edeceğim bu satırları. İçten bir gülümsemeyle, “Merhaba, ben Ahmad” dedi. “Afganistanlıyım. Son 5 yıldır Türkiye’de, 2 yıldır da Trabzon’da yaşıyorum.” Ve buraya sizinli pratik yapmaya geldim dediğinde merakım ve sorularım çoktan kafamda oluşmuştu. Sordum ne işiniz var Trabzon’da diye. Evli misiniz? Dünyada o kadar şehir varken Afganistan’dan buralara nasıl bir yol çizmiş olabilir insan? Sorularımı ard arda sıralayınca

o da başladı peşi sıra anlatmaya. “Kabil Üniversitesi’nde İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü okudum. Öğreniminin devamı içinse ülkemden Türkiye’ye geldiğimde ilk durağım Ankara’ydı. Hatta kızım orada doğdu dediğinde şaşkınlığımı

gizleyemeyerek “Ama çok gençsiniz” dedim. Afganistan’da insanların çok genç yaşta evlendiğini söyledi. Eşiyle olan birlikteliğini kendisi 18 eşi ise 16 yaşındayken gerçekleştirdiğini anlattı. Şaşkındık. “Oralarda da öyleymiş demek ki” diyebiliyor ancak insan. İçten gülümsemesiyle birlikte sözlerine devam etti, “Türkiye’yi çok seviyorum. Dolayısıyla Türkçeyi de. Ve kızım doğduğu an Ankara’da hava yağmurluydu. Ben yağmuru da çok severim. Kız çocuğu bizler için kutsaldır. Çünkü ben bir müslümanım. Bu sebeplerden

kızımın ismini Yağmur koydum.” Daha ilk dakikalardan herkesin kanı kaynamıştı Ahmad Hoca’ya. Saati gözüme ilişti, orjinal mi diye sordum? Rolexti. Başıyla onayladı, “Yaptırmam lazım camında hafif bir kırık var. Fakat güvenemiyorum. Benim için çok değerli” dedi. “Bir hikayesi mi var?” diye sordum. “Küçük bir çocukken babamın kolundaki şeyi gösterip ‘Bu ne’ diye sordum. O da bana ‘Bu bir saat, bize zamanı gösterir. Büyüdükçe zamanın önemini daha iyi anlayacaksınız’ dedi ve kolundan çıkarıp benim koluma taktı. Şaşırmıştım, küçücük kolumdan düşüyordu saat. Büyüdüm ve gençliğimden beri bu saati kullanıyorum” dedi. Ben de kolumda ki saati gösterip “Bu benim abimden. Sahte. Ama kaliteli sahte. Öyle kolay kolay anlaşılmaz” dedim. Gülüştüler.

Gelecekle ilgili planlarımızı konuşuyorduk ki hocanın hala öğrenimine devam ettiğini öğrendik. “Doktoranızı mı yapacaksınız?” diye sordum. “Evet, İngiliz Dili ve Edebiyatı için doktora yapmak istiyorum. Önebileceğiniz bir üniversite var mı?” dedi. Ben olsam yurt dışında yapardım dedi liseli. Burası da benim için yurtdışı zaten dedi Ahmad Hoca gülümseyerek. “Ankara olabilir. Fakat aynı bölümü okuyan arkadaşlarıma sorabilirim” dedim. Minnettar kalacağını belirtti. Bir sonraki kulüp için görüşmek üzere diyerek ayrıldık derslikten.

GÜNAH ÇIKARMA VAKTİ

“Haydi! Doyduysanız günah çıkartma vakti.” Hepimiz yerlerimizi aldık. Fatih abi kimseyi güldürmeyen yalnızca kendisinin güldüğü espriyi yaptı bana; “Sen en öne geç, arkadan hiçbir şey göremezsin.’Her zamanki gibi bir tek kendisi güldü bu

espriye. Başkan, kocaman bir masaya oturdu, derin bir nefes aldı, mikrofonunu açtı ve başladı. Önündeki kalınca dosyalardan bir düzine belge çıkararak anlatmaya başladı neler yaptığını. Kendinden emindi. Yanlış bir şey yaptığını düşünmüyordu. Şehrin birçok sorununun kendi döneminde çözüldüğünü anlatıyordu. Gururluydu. Bir süre başkan anlattı gazeteciler dinledi. Ben o an sadece, yarım saati geçen ses kaydını deşifrelemenin dayanılmaz işkencesini düşünüyordum. O kadar çok şey anlatmıştı ki, hiçbirini atlanamazdı. Eğer o toplantıdaki bir ayrıntıyı atlarsam ertesi gün genel yayın yönetmenimden

azar işitebilirdim. Bu riski göz önünde bulundurarak hiçbir şeyi atlamamaya çalışıyordum.

Hesap Vermek Hesap Etmekten Zordur...

Ve nihayet bir saatin sonunda başkan konuşmasını bitirdi. “Benim anlatacaklarım bu kadar. Şimdi sıra sizde. Çok zorlamayın ama beni” diyerek içindeki korkuyu şakayla karışık belli etmişti.

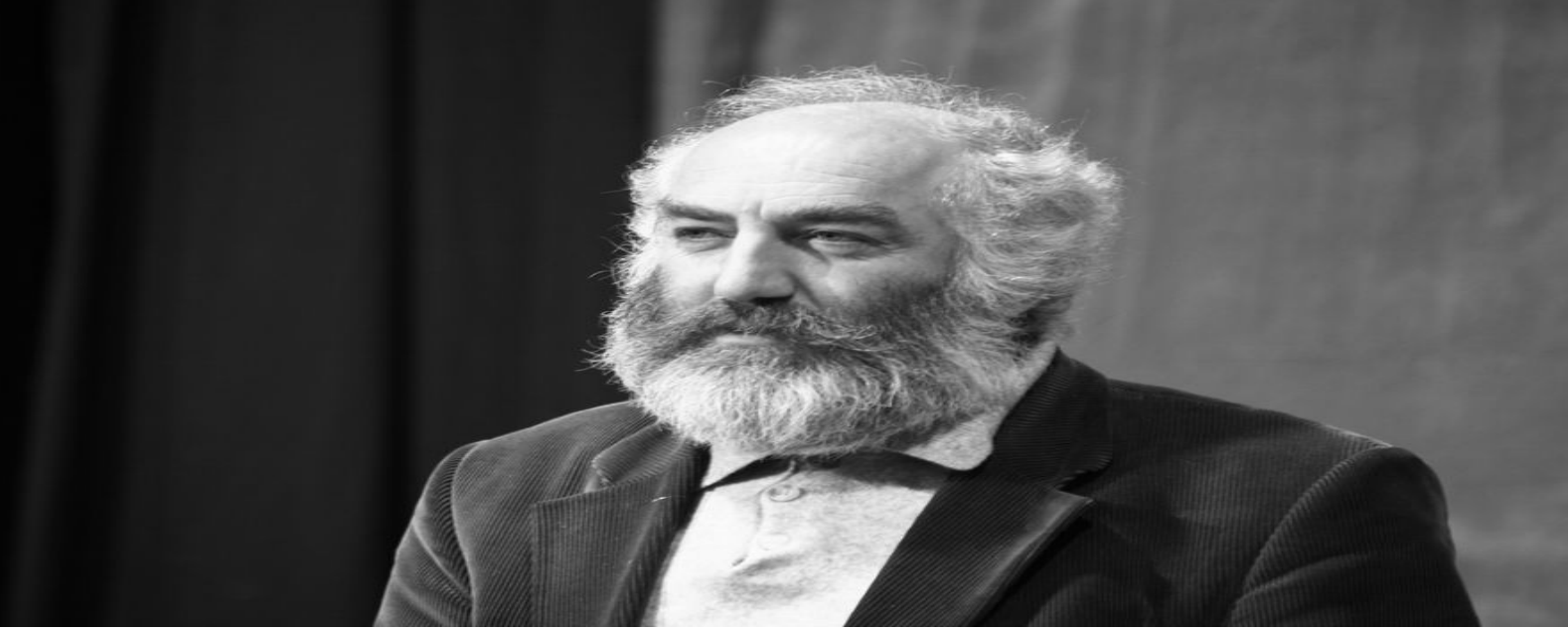
Esprisine gülünmeyen muhabir Fatih abi söz aldı. Fatih abi, 10 yıllık gazeteciydi. Kime sorsam “Ben onu bildim bileli herkese muhaliftir. Politikacıları sevmes. Özellikle iktidarda olanları” derlerdi. Başkana da muhalifti. “Başkan’ım her şey yolundaymış gibi anlattınız. Ama hiç te öyle değil. Mesela biz hala musluktan su içemiyoruz. En basitinden otobüs sayımız bile az. İnsanlar özellikle iş çıkış saatlerinde balık istifi gibi otobüslere dizilip evlerine gitmeye çalışıyor. Bu ve benzeri birçok sorununuz var. Her şeyi güllük gülistanlıkmış gibi anlatıyorsunuz. Vicdanınız rahat mı?” diyerek fırlattı zehirli oklarını. Başkan, bu soru karşısında adeta beyninden vuruldu. Yakasını gevşetti. Titrek bir sesle “Efendim bizim yaptığımız çalışmalar ortada. Bahsettiğiniz sorunların çözümü için çalışıyoruz zaten” dedi. Fatih abi göğsü kabarak dinliyordu başkanın yanıtını. Bana doğru döndü. Kısık sesle “Nasıl kızardı ama. İşte soru böyle sorulur genç meslektaşım” dedi.

Trabzon'un Usta Tiyatrocularından Necati Zengin'in Tiyatro Hayatı ve Trabzon'da Tiyatro Tarihi Üzerine Söyleyişi

Usta tiyatrocu Necati Zengin ile Trabzon da tiyatronun gelişimi, Trabzonspor'un popülerleşmesinde tiyatronun etkisi ve son zamanlardaki tiyatronun durumu üzerine sohbet ettik.

Söyleyişimize başlarken kişisel hayatınızdan, eğitiminiz, ailenizin etkisi ve tiyatroya başlamanızdaki koşulları anlatabilir misiniz?

Ben Necati Zengin, Trabzon Sanat Tiyatrosunun kurucusu ve genel sanat yönetmeniyim, oyuncu-suyum. Bu tiyatro yirmi dördüncü yılında. Karadeniz bölgesinde de yaşanan en eski özel tiyatro diyebilirim. Tiyatro hayatımın başlangıcına gelince Trabzon merkeze bağlı Çukurçayır köyünde doğdum. İlk, orta, liseyi Trabzon'da bitirdim. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fizik Mühendisliği bölümünden mezun oldum. Bir kamu kuruluşundan da mühendis olarak on iki yıl önce de emekli oldum.

“İlk tiyatro virüsü ilkokul dördüncü sınıfta bulaştı”

Beni daha çok toplum tiyatro sanat yönetmeni olarak da tanır. Tiyatro da kırk ikinci yılım bu sene doldu. Sadece ilkokulda bir oyunda dördüncü sınıfta oynamıştım. Tek kişilik “fötr şapka” adında bir oyundu. Okul sonrası müsamerelerinde öğretmenin yardımıyla oynamıştık. İlk tiyatro virüsü o zaman bulaştı. Daha sonra Üniversitede Karadeniz Teknik Üniversitesi tiyatrosunda bir sezon tiyatro oynadım. Turneler falan yapmıştık.

“İlk rejisörlük denemem yetmiş altı yılında”

Sonra orada öğrendiklerimle köyüm şuan mahalle tabi Çukurçayır o zaman köydü. Üniversiteli, liseli veya benden büyük abilerimle birlikte “Gençler Tiyatrosu” diye bir tiyatro kurdum ve iki tane oyun yaptım peş peşe. İlk rejisörlük denemem yetmiş altı yılında oldu. Üniversiteyi bitirdikten sonra Ankara'da göreve başladım Maden Tetkik Arama genel müdürlüğünde. Ankara'daki tiyatroları özellikle takip ettim. Ankara Sanat Tiyatrosunun birçok oyunun prova aşamasında izledim. O zaman ilerici, devrimci, çağdaş bir tiyatro anlayışıyla Türkiye'nin en kaliteli özel tiyatrolarından biriydi. Ankara'da kaldığım yıllarda teorik olarak kendimi geliştirdim. Oyun arşivi veya genelde sanat kitapları arşivi, özelde de tiyatro kitapları arşivi oluşturdum. Şimdiki gibi o zamanlar tiyatro kitapları yok. Bunları arşivledim.

Trabzon Sanat Tiyatrosunu kurduk

Sonra seksen sekizde Trabzon'a geldiğimde Trabzon Liselerinden Yetişenler Derneği'ne bağlı bir tiyatro oluşturdum. Sabahattin Kudret Akbal'ın “Kahvede Şenlik Var” oyununu sahneye koydum. Akay Aktuğ'un belediye başkanlığı döneminde Trabzon Belediyesi denemesini kurdum. Fakat o tiyatro deneme sahnesi bürokrasi sanat karşıtlığının kurbanı oldu. Doksan üç yılında Gürcü yönetmen Varlan Lali Nikoladze'yle tanıştım. İç karışıklıklardan ötürü Türkiye'ye gelmişti. Karşılıklı konuşmalarımızda baktık ki gönlümüz bir, düşüncelerimiz aynı bu dolayısıyla Trabzon Sanat Tiyatrosunu kurduk.

İlk kurduğunuzda belediyeden yada siyasilere destek aldınız mı? Bu gelişme teşvik edildi mi?

Ya da devlet size ne kadar faydası oldu. Bu daha nasıl geliştirilir?Eski cezaevi binasını Ortahisar'daki Hüseyin Kazaz Kültür Merkezinde biz bu tiyatroyu kurduk. Orayı verdiler bize. Bunun haricinde zaman zaman bazı başkanlar döneminde turnelere otobüs verdiler. Başka hiçbir katkıları yok. Kültür Bakanlığından da kuruluşumuzun bir sonraki yılı yani yirmi üç yıldır her yıl amatör tiyatrolar kategorisinde katkı alıyoruz. Komik bir para söylemeye bile gerek yok. Artık mevcut iktidarın kültüre, sanata, tiyatroya bakışının bir göstergesi.

Peki, geçmişte şehir tiyatroya ilgi gösterirken şu an kopuk gidiyor kültür- sanatta bir dönem futbol maçı gibi görülüyormuş araştırmalarım göre. Eski döneme nasıl dönülebilir, nasıl çalışmalar yürütülebilir?

Şimdi eski döneme dönülmesi mümkün değil. Çünkü eski dönem eskide kaldı. Geleceğe bakmak lazım. Bu anlamda Trabzon zengin bir şehir. Özellikle futbol kenti deniliyor son dönemlerde. Daha önce de kültür kenti olarak da adlandırılırdı. Son dönemlerde bu kentin özelliğini ben göre kaybetti. Çünkü Trabzon'da kültürü-sanatı ayakta tutan, devletten, belediyeden katkı almaksızın benim gibi birkaç arkadaşımız böyle dinozorca savaşıyoruz.

“Farklı alanlarda Trabzon'un kültürel zenginliğini yaşatmaya çalışıyoruz”

Farklı alanlarda resimde, portrede, edebiyatta, sanatın diğer dallarında Trabzon'un tarihten gelen bu kültürel zenginliğini yaşatmaya çalışıyoruz. Pek bir destek aldığımız da yok. Geçmişe irdelediğimizde Trabzon'un Tiyatro konsun da müthiş bir zenginliği var. 1850'lerden itibaren başını Ermeni tiyatrocuların çektiği Osmanlı döneminde batılı anlamda tiyatro yapılıyor İstanbul'da. Bu tiyatrocular gemilerle beraber Trabzon'a

geliyorlar. Özellikle Trabzon'da konaklıyorlar. Osmanlının son yıllarında veya Cumhuriyetin ilk yıllarında İstanbul'da kurulan tiyatroların, özellikle Darülbeydinin Tiyatroları buraya yaklaşık iki üç yılda bir turne yapıp gitmeleriyle zenginleşiyor. Ben bunları detaylı anlatabilirim ama benim “Osmanlıdan günümüzde Trabzon'da tiyatro” diye kapsamlı kitabım var. Bu yüz elli yıllık Trabzon'da tiyatroyu anlatan kitabım var belgelerle oluşturduğum.

“Amatör spor kulüplerinin tiyatroları var”

Yirmili yıllardan sonra Trabzon'da bir takım amatör spor kulüplerinin tiyatroları oluşuyor. Şu an da bu kulüpler varlıklarını sürdürüyorlar. Trabzonspor'un kurulmasına da katkı sunan kulüpler bunlar. İdmanocağı, İdmangücü, Gençlerbirliği, Necmiati, işte Erdoğan ve Birlikspor böyle amatör spor kulüplerinin, futbol takımları dışında tiyatroları var. İşte bu gün Trabzon'da bir futbol kültürünün oluşumu, alt yapısı zengin bun tiyatroya borçludur. Yine otuzlu kırklı yıllarda Halkevleri'nin tiyatro çalışmaları var. Altmışlarda

Haluk Ongar öncülüğünde Trabzon Amatör Tiyatrocular Derneği kuruluyor. Devlet Tiyatrosu 1987'de açılıyor ve şu ana kadar devam ediyor. On sekiz yıldır da her Mayıs ayında da festival düzenleniyor. Günümüze geldiğimizde Trabzon Sanat Tiyatrosundan ayrılan bazı arkadaşlarımızın kurduğu Amatör gruplar var. Şu an ona yakın tiyatro var bura da. Ama gerçek anlamda tiyatroyu gece gündüz toplumla iletişim halinde olup, bu konuda bir kültürel alt yapı oluşturmuş tiyatrolar da var. Az da olsa.

Üniversite’de herhangi bir çalışmanız var mı? Bunun için ne gibi girişimlerde bulundunuz?

Üniversiteyle ilişkim seyirci bazında ve oyuncu bazında oluyor. Benim öğrencilerimden Trabzon Sanat Tiyatrosu otuz bin üzerinde oyuncusu var. Bunlar dizilerde, sinema filmlerinde oynuyorlar. Bu anlamda da Trabzon Sanat Tiyatrosu kentte bir ekoldür. Her yıl iki ya da üç seans üniversitede oynuyoruz ama çok düşük seyirci kitlesi oluyor tabi. Tiyatronun bir toplum için ne kadar eğitici anlamda, sanatsal anlamda olduğu ülkenin politikası ile ilgilidir. Atatürk’ün başlattığı o kültür politikası maalesef daha sonra yönetimler tarafından bırakıldı. Yani tiyatro yapıyorsunuz ama onunda seyircisini yetiştirmek zorundasınız. Bunu anlatmak lazım bu da tabi devletin kültür politikasıyla ilgili bir şey.

Işıkmış, müzikmiş, sahneymiş, koltukmuş bunlara hiç gerek yok

Öyle bireysel çabalarla, dünyanın en iyi oyuncularıyla çalışsanız, dünyanın en değerli oyununu koysanız komedi olur, trajedi olur ama önemli olan oraya insanların gelmesi. Çünkü tiyatro iki şeysiz olmaz bir oyuncu, iki seyircisiz olmaz. Sokakta çıkar oynarım üç beş kişi beni seyreder. Yani ışıkmış, müzikmiş, sahneymiş, koltukmuş bunlara hiç gerek yok. Bunun için seyirci lazım. Ayrıca üreticisiyle tüketicisinin aynı anda bulunduğu bir sanat dalıdır. Karşılıklı sinerji oluşuyor. Güliyorsunuz, ağlıyorsunuz, duygu paylaşımı birlikte oluyor. Son üç dört yıldır burada bir lisede yaratıcı drama ve tiyatro derslerine giriyorum. Orada bir oyun hazırlıyorum. Ama bir okulda oluyor bu başka okullarda olduğunu zannetmiyorum.

Son olarak gençlere bir tavsiyeniz var mı?

Bu anlattıklarım içerisinde zaten bu var. Sanatı sevsinler. Çünkü bir toplumun gelişmesi ekonomiyle, siyasetle, şunla bunla olmaz. Bilinçle olur, bilimle olur, fikirle olur. Bir ülkenin de en önemli ögesi sanattır, tiyatrodur. Kendilerini geliştirmek istiyorlarsa mutlaka ve mutlak bir sanat dalıyla uğraşmalılar. Ayrıca ciddi sanat konserlerini takip etmeli, okumalı, tiyatro izlemeli. Ciddi, nitelikli sinema filmleri Recep İvedik değil, ciddi filmler izlemeli. Sanatsal olaylara duyarlı olmalı. Böyle toplumsal bir insan olurlar. Başka türlü sıradan bir mahlûkat olarak sürdürür giderler.

EVDE KI SICAKLIĞIN BAŞKA BİR ADRESİ

Trabzon Söğütlü de bulunan Larok Kafe öncelikle tasarımıylaoldukça dikkat çekiyor. Tamamen vintage detaylarla süslenmiş duvardaki tablolar aksesuarlar size sıcacık ve samimi bir ortam sunuyor. Böyle oluncada içilen kahvenin ve yapılan muhabbetin tadı da bir ayrı oluyor. Kullanılan eşyalar dekorasyon ürünleri sizi evinizde hissettirmeye yetecek özellikte. Diğer kafelerde görülen masa, sandalye kavramı burada kullanılmıyor. Tüm eşyalar bir ev odası tarzında yerleştirilmiş ve koltuklardan tutun evinizde bulunan yemek masasına kadar her şeyi bulabilirsiniz. En önemli detaylardan biride bu kafede oturduğunuz ve baktığınız her şeyi satın alabilirsiniz yani bir taşla iki kuş seçeneğini bizlere sunuyor.

Diğer bir konu ise Larok Kafe’nin kendine has müzik tarzı. Görünüşünü tamamlayan nostalji müziklerinin etkisi size Yeşilçam filmlerini yaşıyor. Tüm o çocukluk şarkılarınızı bu kafede sıkılmadan dinleyebilirsiniz.

Servis için biraz konuşmak gerekirse belli bir süre siparişinizin gelmesini bekleyebilirsiniz. Bunun dışında gelen menüler fiyatına göre oldukça uygun. Çalışanlar müşterilere karşı özenli ve ilgililer. Aileniz ve arkadaşlarınızla gidilebilecek farklı bir mekan arıyorsanız Larok Kafe’ye uğramanızı tavsiye ederim.

Burası Osmanlı zamanlarına dayanan gerçek hikayesi ile çok bilinen bir mekan aslında. İçimden de sürekli “altı üstü bir pilav, ne olabilir ki?”

KALKANOĞLU PİLAVI

Trabzon’da yaşayanların veya bir şekilde bu şehre yolu düşenlerin mutlaka uğraması gereken bir mekandan bahsetmek istiyorum bugün: Tarihi Kalkanoğlu Pilavcısı.

Trabzon’da nerede ne yenir, nerelere gidilir diye yaptığım araştırmalarda çokça karşıma çıkan ve şiddetle tavsiye edilen bu mekana sonunda gidiyorum. İçeriye girdiğinizde, mekan sahiplerinin tarihlerine sahip çıktığını görüyoruz ve tarihi bir dekorasyon sizleri karşılıyor, sonrasında sırrı 2 saat boyunca et ve ilik suyunda pişmiş olmasından geldiğini öğrendiğim o meşhur pilavın kokusu, pilava karşı merakımı daha da artırıyor.

Burası Osmanlı zamanlarına dayanan gerçek hikayesi ile çok bilinen bir mekan aslında. İçimden de sürekli “altı üstü bir pilav, ne olabilir ki?” diye geçiriyorum. Yanıldığımı da o güzel tabak karşıma geldiğinde anlıyorum. İşletme sahipleri 4 kuşaktır bu geleneği sürdürüyor ve başka şubelerinin olmadığını belirtiyorlar. Bu durum beni daha çok mutlu ediyor çünkü şubeleşme oldu mu bu güzelim lezzetler kayboluyor, her şey fabrikasyona dönüyor ve tabii ki mekanın tüm anlamı ortadan kalkıyor.

GELELİM KALKANOĞLU PİLAVI’NIN HİKAYESİNE...

1853

Kısaca bahsetmek gerekirse; 1853 Osmanlı-Rus savaşı sırasında Osmanlı ordusunun en çok sorun yaşadığı, sıkıntı çektiği şey yiyecekti. İşte bu sorunu çözmek için, zamanın Trabzon Valisi Kalkanoğlu lakaplı Süleyman Ağa’yı Trabzon’a getiriyor ve buradaki askerlere devamlı pilav pişiriliyor. Lezzetin çok beğenilmesi ile Vali, “Bu lezzeti ümmetim de yemeli” demesi üzerine de Pazarkapı mevkiinde halka da pilav dağıtılması için aş evi açılıyor ve halka bedava pilav-hoşaf dağıtılıyor. Ancak vali, dağıtım sistemin-den rahatsız olunca herkese eşit şekilde, tartı ile pilav verilmeye başlanıyor.

1854 Kırım Harbi’nin bitmesi ile Süleyman Ağa halkın baskısı ile aynı mevkide “Kalkanoğlu Pilavı” adı altında profesyonel olarak pilav yapmaya devam ediyor ve bu tarihi lezzet günümüze kadar onun torunları ile gelmeye devam ediyor.

Menüde tarihi Kalkanoğlu pilavı, kuru fasulye ve kavurma var. İçecek olarak da, ayran ya da ekşimsi kayısıdan yapılan harika bir hoşaf içilebiliyor. Tam porsiyon bir menü, yanında hoşafı ile yaklaşık 20 TL’ye karnınızı doyurarak bu tarihi mekandan çıkabiliyorsunuz. Genelde adının başına “tarihi” eklenen yerlerin ya lezzeti kötü olur yada fiyatları hak ettiğinden fazla olur. Burası bu iki klişeyi de yıkıyor ve hem lezzet hem de fiyatlar bakımından benden geçer notu fazlasıyla alıyor. Böylesine otantik mekanları ve lezzetleri bulmak günümüzde çok zor. O yüzden hem Trabzon’un hem de buraya gelen turistlerin bu mekana sahip çıkacağını umut ederek Kalkanoğlu Pilavcısı’ndan ayrılıyorum.

Şunu da mutlaka belirtmeliyim; Kalkanoğlu’nda o büyük tenceredeki pilav bittiğinde saat kaç olursa olsun mekan kapatılıyor. O yüzden bu lezzeti tatmak istiyorsanız öyle çok geç kalmayın.

TRABZON’UN İNCİSİ;

SÜMELA MANASTIRI”

Sümela Manastırı Efsanesi

İsa Peygamberin öğrencilerinden olan Luka'nın bu tabii perdesi üzerine çizdiği Meryem Ana'nın (İkona) vllar sonra kendiliğinden Atina'ya gelmiş. Rengarenk konyalardan okur dula somaları Kara Meryem, Kara Madek, Kara Madonna gibi adlarla anılan bu resim, "Theotokos dikomenitika" denen yüzyılda kızıdan ayrılmak istemiş.

İkona daha sonra melekler tarafından alınarak, Maçka dağlarının yamaçlarındaki dağ kısıklarından birine yerleştirilmiş. O günden beri Barnabas ve Sophronios isimli keşişler rüyalarında Meryem Ana'yı görmüşler ve Meryem Ana keşişlere Trabzon'a gidip ikonanın olduğu konyakta kendisi adına bir kilise yaptırılmasını söylemiş. Keşişler denize yolu ile Trabzona gelerek, Maçka dağlarının yamaçlarındaki tas kısığın içindeki Meryem Ana İkonasını bulmuşlar.

Onlardan önce bu resim gören yeriden konayı yapmak istemişler, kanmamış. Balta ile parçalamak istemişler kırılmamış. Dereye atıp anıkkıların meleklerin, derenin suyu ikonayı sürüklenemmiş. Meryem Ana'asından görmelelerinden ila keşiş melekler tarafından ikonanın konulduğu konyaya önce bir kilise, sonra bir manastır yapılmışlar. Her yılın son gün kalan konyayı Sümela'da geçen iki keşiş aynı gün ölmüşler.

Manastırın ortasında bulunan kutsal barınakta ise kutsal damla "sarımsık" adında sarı bir madde bulunmaktadır.

Manastırın ortasındaki kutsal barınak, 16-17 yüzyıllarda arslu damla ile değnek aralıklarla düşmüş, kutsal sığınağına marul bu damla ile yüzümler keşinca arslu arslu basımları ve kutsalın unutulmuş olmuştur.

Tarih boyunca Müslüman, Hristiyan birçok hasta, şifacılara gelmişliği emuda portakalınk arıncı ile manastırı ziyaret ederek, rengin adalar ve karabana sarılarak damla tedavisi ne girmişler.

Sümela Manastırını Kimler Yapmıştır ?

Manastırın Yapılış Tarihi henüz belli değildir. Kesin olmayan kaynaklara göre burayı Atina'lı Barnabas ile Sophronios adlı iki rahip yapmıştır. Bu iki rahip rüyalarında Hz. İsa ve Hz. Meryem'i görmüş ve gördükleri yer Sümela'nın bulunduğu yerdir. Birbirinden habersiz olarak yola çıkan bu iki rahip birbirlerine gördüğü rüyayı anlatınca beraber manastırın temelini atmışlardır. Manastırın asıl adı Meryem Ana Manastırıdır. Sümela ise bunun Rumcadaki adıdır. Manastırın M.S 395 yıllarında tamamlandığı tahmin edilmektedir. Trabzon Rum İmparatoru III. Alexios döneminde yapılan bu eserin yapımına katkı vermiştir. Bu yüzden eserde kurucusunun III. Alexios olduğuna dair deliller bulunmaktadır.

Tarihle Doğanın Buluşma Noktası

Trabzon'un Maçka ilçesinin, Altındere Vadisi Milli parkında bulunan, yüksek bir dağın tepesine yapılmış tarihi Sümela Manastırına doğru düştük yola. Yolda bize yeşilin 50 tonu ve çağıldayan dereler eşlik etti. Bu kısa ve keyifli yolculuğun ardından Altındere Milli Parkına varıyoruz. Manastıra iki gidiş yolu var. Birincisi tur otobüslerinin ve özel araçların ağaçların çevrelediği asfalt yol bir diğer yol ise tırmanmayı sevenler için ideal olan ormanın içindeki patika yol. Çıkış için ilk yolu tercih ediyoruz. Çam ağaçları ve toprak kokusu eşliğinde yukarıya çıkıyoruz. Manastırın kartpostal gibi sülieti ve şelalesi bize sıcak bir hoş geldin diyor. Biraz soluklandıktan sonra en sonunda manastırın olduğu noktaya varıyoruz. Buradaki manzara göz alıcı. Etrafı yüksek dağlar ve çam ağaçları ile çevrili. Yükseklikten kaynaklı biraz da serin ve dağların zirvelerindeki karlar ve hafif sis hemen göze çarpıyor. Üşümek istemiyorsanız üzerinize yaz mevsimi olsa dahi bir şeyler almanızı öneririz.

Manastıra Giriş

Burası koruma altından olan alanlardan biri olduğundan müze statüsüne sahip. Müze ücretini ödüyor ve manastıra giriyoruz. Manastırın bir çok odası restorasyonda olduğundan ziyaretçilere kapalı. Avludaki ve ibadet odalarındaki ikonlar ve duvar süsleri her ne kadar ziyaretçiler tarafından tahrip edilmiş olsalar da bu saygısızlık muhteşemliklerini gizleyememiş. En ilginç alanlardan birisi ise soğuk hava akımına sahip kilerler. Yapılış tarihi de dikkate alındığında oldukça mantıklı ve kullanışlı alanlar yapılmış. Bir diğer alan ise Manastırı koruyan gözcülerin bulunduğu alan oluyor. Bu alan küçük fakat stratejik konum olarak oldukça iyi seçilmiş yerler. Doğa ve tarihe meraklı iseniz ikisinin buluşma noktası olan Sümela Manastırını mutlaka “ziyaret edilecek yerler” listenize ekleyin. Pişman olmayacaksınız.

Şamil Ekinci Müzesi

FIRTINA'NIN MAZİSİ

50 yıllık geçmişine birçok başarı sığdıran Trabzonspor'un geçmişi'ni merak edenler için Şamil Ekinci Müzesi çok önemli bir kaynak.Giriş katında karşılaştığınız Trabzonspor'un kökleri olarak nitelendirebileceğimiz kulüplerin başarıları,ilginç anekdotlar ve belgeler sizi o günlere götürürken,İdmanocağı,İdmangücü rekabetine dair birçok ilginç nesne ile karşılaşıyorsunuz.Özellikle Türk futbol tarihinde bir ilk olma özelliği'ni taşıyan yarım kupa'nın hikayesi müzeye gelen herkesin dikkatini çeken detayların başında geliyor.

İlk katta Trabzonspor'un bordo mavi altında birleşmeden

önceki yılları'nı inceledikten sonra,ikinci kat bize kuruluş yılları ve günümüz hakkında bilgi edinmemizi sağlıyor. Burda kulübün futbol ağırlıkta olmak üzere amatör spor branşlarında elde ettiği başarıları gözlemleyebilirsiniz. Bu bölümde en çok ilgi çeken bölümlerden biri de rakip kulüplerin hediyeleri'nin sergilendiği kısım.Yerli ve yabancı birçok kulübün hediyeleri'nin bulunduğu bu bölüm de birçok ilginç hediye ile karşılaşabilirsiniz.Ayrıca Şanlıurfaspor ve Trabzonspor arasında oluşan dostluk köprüsü'nün,İrlanda temsilcisi Drogheda United ile kurulan bağın hikayesi'ni de okuyabilirsiniz.

Hüsnü Aybay Sk. No:3, Kemer kaya Mahallesi, 61200 Trabzon, Türkiye

MEKAN ELEŞTİRİSİ

Adres: Nefsipulathane Mahallesi, Sahil
Caddesi 95/1 Akçaabat/Trabzon
Telefon: (0462) 333 09 99

DAMLA LUNCH CHEF

Gıda sektöründe 40. Yıl'ını tamamladıktan sonra elde ettikleri bilgi, tecrübe ve kalite anlayışlarını, dünya mutfağında kendini kanıtlamış şefleri ile harmanlayarak evrensel tatları bir çatı altında toplayıp şık ve nezih bir mekan da bizlere sunmak için “Lunch Chef” markasını meydana getirdiler. Lunch Chef’in özel tariflerle donatılmış zengin menüsü Türk ve dünya mutfaklarından eşsiz örnekleri bir araya getirir. Büyülü dokusuyla bütünleşen modern atmosferinde, hem iş hem de özel yemeklerinizi lezzetli bir deneyime dönüştürebiliriz. Türk ve dünya mutfaklarından seçkin lezzetlerin sunulduğu Lunch Chef Restoran'da dilerseniz kısa atıştırmalar yapıp, dilersek keyifli sohbetlerimize yeni tatlar katabiliriz.

Restaurant'ta Açık büfe kahvaltı; Güveç; Köri Soslu Tavuk; New York Steak; Tavuk Çökertme; Pizza İtalyan ve tatlılardan Sütlaç tatlısını mutlaka denemelisiniz. Özellikle Tavuk Çökertmenin tadı muazzam ana öğün olarak yemenizi tavsiye ederim. Restaurant Akçaabat'ta olunca Akçaabat köftesini yemeden giderseniz çok üzülürsünüz. Restoranın içinde yer alan çocuk oyun yerinde ise siz sohbetinizi yaparken çocuklarımız eğlenebilir.

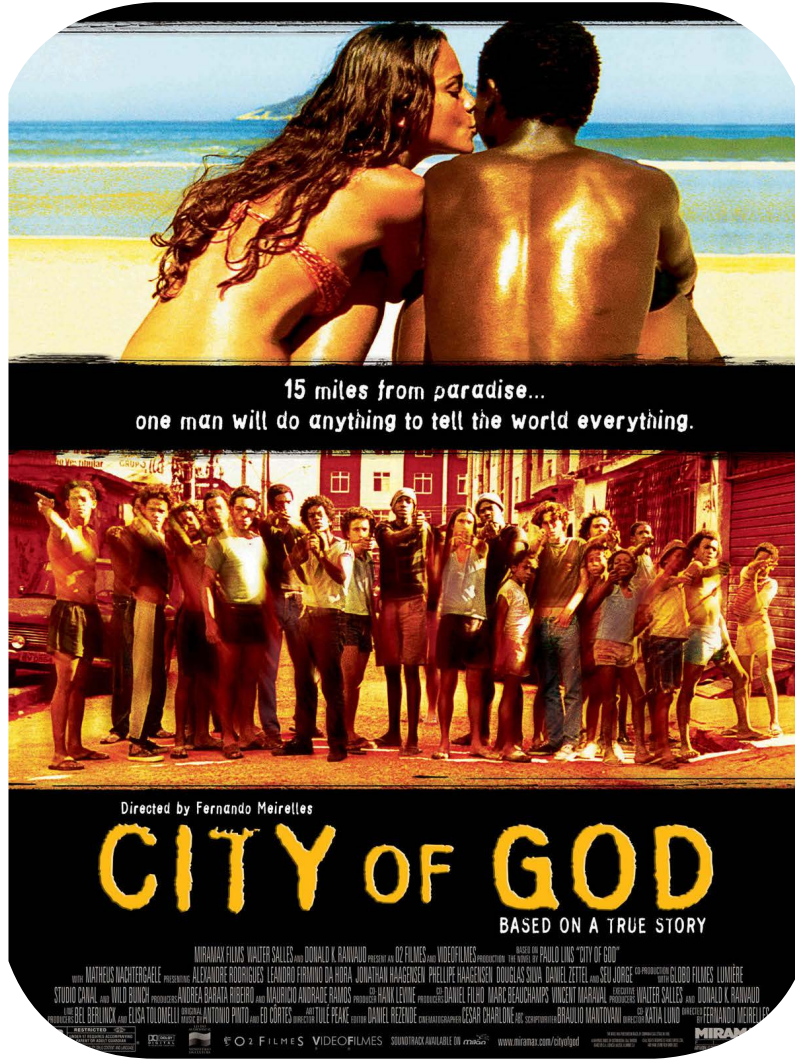
Eskitme ve beyaz renklerden oluşan dekorasyonu ile ev sıcaklığını aratmayan Luch Chef'in, 80 kişilik kapasitesi bulunuyor. Şehrin kalbinde yer alan restoran, büyülu dokusuyla bütünleşen modern atmosferinde, Sizleri, 'lezzet yolculuğuna' çıkarmaya hazır... Restaurant'ta Açık büfe kahvaltı; Güveç; Köri Soslu Tavuk; New York Steak; Tavuk Çökertme; Pizza İtalyan ve tatlılardan Sütlaç tatlısını mutlaka denemelisiniz. Özellikle Tavuk Çökertmenin tadı muazzam ana öğün olarak yemenizi tavsiye ederim. Restaurant Akçaabat'ta olunca Akçaabat köftesini yemeden giderseniz çok üzülürsünüz. Restoranın içinde yer alan çocuk oyun yerinde ise siz sohbetinizi yaparken çocuklarımız eğlenebilir.

Eskitme ve beyaz renklerden oluşan dekorasyonu ile ev sıcaklığını aratmayan Luch Chef'in, 80 kişilik kapasitesi bulunuyor. Şehrin kalbinde yer alan restoran, büyülu dokusuyla bütünleşen modern atmosferinde, Sizleri, 'lezzet yolculuğuna' çıkarmaya hazır...

Luch Chef'in ünü, 'kulaktan kulağa' yayılıyor

Lunch Chef, kısa bir süre önce açılmış olmasına rağmen ünü, bir kez gelenlerin, gelmeyenlere tavsiye etmesiyle 'kulaktan kulağa' yayılıyor. Yolunuz Akçaabat'a düşürse, sıcak yaz günlerinde içinizi soğutacak soğuk limon aromalı frozen ile sunulan banana split'i mutlaka tadın... 5 yıldızlı hizmet anlayışıyla, 18 saat hizmet veren Lunch Chef'e, adım attığınız andan itibaren, size düşen tek şey, kendinizi Karadaniz'in sihirli rüzgar'ına bırakmak ve lezzetler yolculuğunun ardından, Lunch Chef'ten güzel anılarla ayrılmak olmalıdır. Lunch Chef'de bugüne kadar hiçbir yerde yaşamadığınızı; güler yüzü, hizmeti, Türk ve dünya mutfağının seçkin örneklerinden oluşan lezzetlerini, özel sunumlar ve farklı tarifler ile hazırlanan geniş içecek seçeneğini yaşayacaksınız. Restoranda; başlangıç, ana yemek, tatlı ve Türk kahvesinden oluşan lezzet yolculuğunun ortalama fiyatı 40 TL ile 70 TL arasında değişiyor.

SUÇUN ŞEHİRİ: TANRI KENT

Tür: Suç/Dram

Yapım Yılı: 2002

Yönetmen: Fernando Meirelles

Oyuncular: Alexandre Rodrigues, Leandro

Firmino, Phellipe Haagensen

IMDb Puanı: 8,7

Aslen reklamcı olan Fernando Meirelles'in Fransız-Brezilya ortak yapımı ilk uzun metraj olan "City of God / Tanrı Kent" bizleri 1960'larda Brezilya hükümetinin kentlerdeki suç oranını düşürmek için, gecekondularda yaşayan insanları kent dışına kurulan toplu konutlarının kurulduğu yer olan Tanrı Kent'in karanlık ve suç dolu sokaklarına götürüyor.

Hayatının bir bölümünü konunun geçtiği gettoda geçiren Paulo Lins'in 1997'de yazdığı aynı adlı romanından uyarlanan film, tamamen amatör oyuncuların oluşan kadrosu ve gerçek hayattan alınan senaryosu ile etkileyiciliğini had safhaya çıkarıyor. İnşa edilen yerleşim yerlerinin en ünlüsü olan "Tanrı Kent", çocukların çetelere üye olup uyuşturucu sattığı, silah taşıyıp, suç işledikleri ve polislerle içli dışlı olan çete üyelerinin yönettikleri bir şehirdir. Gidecek hiçbir yerleri olmayan bölge halkı ise, polis-çete arasında kalan hayatlarının korumaya çalışmaktadır. Böyle bir ortamda da çocuklar, kendilerini kabul ettirmek, popüler olmak için çetelerinin bir parçası olmakta, adeta bir suç makinesi haline gelmektedir.

"Çaldım, tüttürdüm, öldürdüm ve şimdi bir erkeğim" sözü ile de özetlenebilecek olan film, toplamda 65 ödül, aralarında "en iyi yönetmen", "en iyi görüntü", "en iyi senaryo" ve "en iyi kurgu" olarak Oscar'a aday gösterilme olan 38 aday gösterilme ve 3 milyon dolar bütçesine rağmen, 31 milyon dolar hasılat başarısı ile izleyenlerin asla pişman olmayacağı, alanlarında adeta bir başyapıt olarak karşımıza çıkıyor.

Temiz kalmanın çok zor olduğu, hayatta kalmak için suç işlemek zorunda olduğunuz ve her an ölümü hissettiğiniz "Tanrı Kent'e" hoş geldiniz...

İRAN'A DEĞEN KADIN ELİ: PERSAPOLIS

1979 ve sonrası İran'ın çalkantılı ve sancılı değişimine, masum bir çocuğun gözünden tanıklık etmeye hazır mısınız? Cevabınız "Evet" ise sizi duygudan duyguya sürükleyecek 4 mevsimi bir buçuk saatte yaşatacak bu film tam size göre. Savaş ve Radikal İslam'ın Kıskaçında İran Film, İran İslam devrimine ve İran-Irak savaşına tanıklık eden 9 yaşındaki bir kız çocuğunun gözünden yaşananları anlatıyor. Yönetmen Marjane Satrapi'nin kendi yaşamını eğlenceli bir şekilde aktardığı film animasyon tekniği ile çekilmiş. İran'da 70'lerden sonra radikal İslam'ın güç kazanması ve yaşanan devrim ile beraber hayatların hızla nasıl kökten değiştiğini hem somut hem de eğlenceli bir şekilde yansıtmış Satrapi. İzlediğinizde kapatılan gazetelere, kısıtlanan haklara, kadınların hayatlarına yapılan müdahalelere, gerici politika ara, savaşa, basit hayatların, zevklerin nasıl değiştiğine, düşünce suçu ve işkencelerin gerçekliğine tanıklık

Animasyona ön yargılı yaklaşanlar toplanın Film alışmış yapımların aksine animasyon tekniği ile yapılmış. Genelde yetişkin izleyici kitlesi animasyon tekniğine "çocuk filmi" eleştirisi getirerek ön yargılı yaklaşır. Bu filmin kırdığı ön yargılardan biri de bu. Film bir çocuğun hayal dünyasını, yetişkinlerin fırtınalı hayatında sıkışıp kalmışlığını o kadar iyi aktarmış ki animasyon tekniği yapıma cuk oturmuş. Eğer ön yargılarınız var ise bu film kırmanız için ideal bir yapım,hatta eşik atlatacak nitelikte. Film, Cannes gibi uluslararası ve önemli bir alandan ödülle de dönmüş. Tüm baskı ve zor koşullara rağmen törende konuşma yapan Satrapi'nin ise sözleri umut verici oluyor; "Bu evrensel ödülü bir gün özgür olacak olan İran'a adıyorum."

Yönetmen: Vincet Paromaund, Marjane Satrapi

Senaryo: Marjane Satrapi

Yapımcı: Kathleen Kennedy

Ülke: Fransa

Filmin Süresi: 95 dakika

Tür: Dram

Teknik: Animasyon

IMDB: 8,1

ARRIVAL

Senin hikayen
onların gittiği gün
başladı..

Denis Villeneuve'nin ilk kez bilim kurgu yönetmenliği yaptığı ve Ted Chiang'ın Story Of Your Life adlı kısa hikayesinin Eric Heisser tarafından uyarlandığı 2016 yapımı bilimkurgu drama filmi yılın en ses getirecek yapıtlarından biri olmaya aday gözüküyor. Arrival filminde her zaman görmeye alışık olduğumuz abartılı görsel efektleri göremiyoruz. Film tam aksine tek bir mekana sizi bağlıyor ve mekanı gerçekmiş gibi hissettiriyor. Filmin başrollerini ise Amy Adams (Dilbilimci Doktor Louise) ve Jeremy Renner (Uzay Fizikçi Ian) üstleniyor. Filmin ilk sahnesinde Dr. Louis'in kızını kanser hastalığından kaybettiğini görüyoruz. Tam bu noktada Arrial filmine dramatik bir etiket yapıştırımya hazırlanırken film bizi oldukça şaşırtıyor. Çünkü Arrival filmi dünyaya uzaylıların gelmesiyle devam ediyor. Uzaylı araçları 12 farklı ülkeye iniş yapıyor. Dr. Louise Amerikan filmlerinde az rastlanan bir olayla uzaylılarla savaşmak yerine iletişim görevine çağırılıyor.

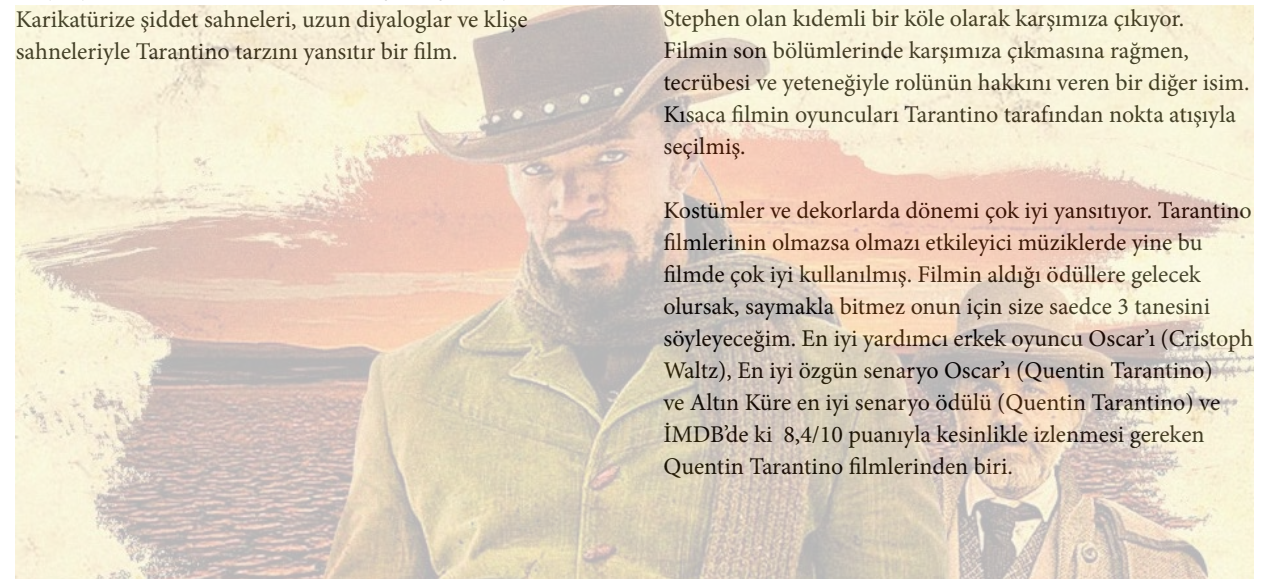
Uzaylılarla 18 saatte bir iletişime geçiş sağlandığı için izleyenleri saniyelere bile bağımlı kılıyor. Film ilerledikçe iletişim ve dil bilgisinin ne kadar güçlü bir bağ yarattığı gözler önüne seriliyor. Ve fim insanı dil, zaman algısını etkiler mi sorusuyla baş başa bırakıyor. Filmde Dr.Louise'in elinde 'human' yazan bir yazı tahtası görülüyor. Ve Dr. Louise simgelerden oluşan bir dille cevap alıyor. Bana kalırsa filmin en etkileyici sahnelerinden birisiydi. İşte bu noktada görülen simgelerin çözülmesiyle Dr. Louise'in kendini o anı yaşarken aslında o anda olmadığını görüyoruz. Simgeler çözülmeye başladıkça Dr. Louise geçmişle gelecek arasında bağlantılar yaşıyor. Filmi izlerken hangi zamanda olduğunuzu unutmaya başlıyorsunuz. Güçlü anlatımıyla Arrival filmi adeta zaman algısını yok ediyor.

ZİNCİRSİZ BİR MACERA
DJANGO UNCHAINED

"BU ZENCİYE KİM SİLAH VERDİ
LAN?"

Quentin Tarantino Django Unchained ile bizi Amerikan İç Savaşının iki yıl öncesine, köleliğin ve ödül avcılığının hat safhaya ulaştığı Amerika'ya götürüyor. Dönem filmlerindeki başarısı ve dönemi her yönüyle ele alışı Nazi Almanyası'nın kana susamışlığını konu alan Inglorious Basterds'ta olduğu gibi bu filmde de karşımıza çıkıyor. Kill Bill ve Pulp Fiction'da sıkça karşılaştığımız şiddet içerikli sahnelere de fazlasıyla yer verilmiş. Bana göre kendine has tarzıyla Tarantino, her filmiyle olduğu gibi bu filmiyle de büyük ses getirecek. Filmin konusuna gelecek olursak; Film Alman ödül avcısı Dr. King Schultz'un Django'yla karşılaşmasıyla başlıyor. Dr. Sculthz bir ödül avcısıdır ve hedefinde Brittle kardeşler vardır. Bunu tek başına başaramayacağını farkında olan Schultz, köle pazarına götürülmekte olan bir grup zencinin arasında yer alan Djangodan kendisine yardım etmesini ister ve bunun karşılığında özgür bir insan olacağını taahhüt eder. Django teklifi kabul eder ve ikili Brittle kardeşlerin peşine düşer. Bu süreçte Django'nun hikayelerini dinleyen Schultz, Django'ya yardım etmeye karar verir. Yani Django'nun köle ticareti yüzünden kaybettiği eşi Broomhilda'yı kurtarmak. Film konusu ve işleyişiyle tam bir Tarantino filmi olduğunu gösteriyor. Karikatürize şiddet sahneleri, uzun diyaloglar ve klişe sahneleriyle Tarantino tarzını yansıtır bir film.

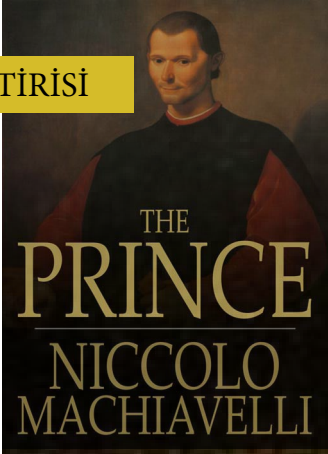

Django Unchained dönemi ele alışı, köle ticaretinin vardıgı vahşet seviyesini ve zencilerin o dönemde ne kadar değersiz görüldüğünü ironik bir şekilde gözler önüne seriyor. Filmin süresine bakılınca, bir yerden sonra sıkıldığı düşünülebilir ama Tarantino 165 dakikanın tamamını etkin bir şekilde kullanmış. Irkçılığı çok farklı bir yönden ele alan filmin baş kahramanının bir zenci olması, farklı bir film olduğunun açık bir göstergesi. Bu zamana kadar ırkçılık üzerine çekilen hiçbir filmde "Mandigo" dövüşlerinden bahsedilmemiş olsa da Tarantino burada da farkını ortaya koyarak, bu acımasız gerçeği gözler önüne seriyor.

Filmin karakterlerine ve oyunculuklarına gelecek olursak, beni en çok etkileyen karakter, aksanı, eğlenceli replikleri ve Cristoph Waltz'ın eşsiz performansıya ortaya koyduğu Dr. King Sculthz. Inglorious Basterds'ta canlandırdığı SS. Albay Hans karakteriyle Cannes Film Festivalinde en iyi erkek oyuncu seçilmesinin üzerine Quentin Tarantino'nun "Cristoph bu rolü tam oynaması gerektiği gibi oynadı, onun kadar iyi birini bulamamış olsaydım Inglorious Basterds'ı çekemeyebilirdim." Sözleri bütün bu övgüleri hakettiğinin bir göstergesi. Gelelim Django'ya. Eğer Tarantino'nun yerinde olsaydım, senaryoya Jamie Foxx yazar ve bu rolü Django'ya oynatırdım. Jamie Foxx tam da olması gereken kişi, Django'nun intikam ve öfke duygusunu Djangodan bile iyi yansıtır! Leonardo DiCaprio ise, bildiğimiz Leonardo. Her filmde olduğu gibi bu filmde de kendini işine nasıl adadığını gösteriyor. Hatta kendini işine o kadar adanmış ki, film çekimleri devam ederken elini kesmiş ama yine de oynamaya devam etmiş, Tarantino'da bu özverinin karşısında bu sahneyi filme eklemiş. Güneyli köle taciri Calvin Candie olarak karşımıza çıkan Leonardo, oyuncu olmasaydı sanırım Güneyli bir köle taciri olurdu. Aksanı ve özellikle Dr. King Sculthz ile kurduğu diyaloglarla adeta beni mest etti. Son olarak Star Wars'ın Mace Windu'su Samel L. Jackson, adı Stephen olan kıdemli bir köle olarak karşımıza çıkıyor. Filmin son bölümlerinde karşımıza çıkmasına rağmen, tecrübesi ve yeteneğiyle rolünün hakkını veren bir diğer isim. Kısaca filmin oyuncularını Tarantino tarafından nokta atışıyla seçilmiş.

Kostümler ve dekorlarda dönemi çok iyi yansıtıyor. Tarantino filmlerinin olmazsa olmazı etkileyici müziklerde yine bu filmde çok iyi kullanılmış. Filmin aldığı ödüllere gelecek olursak, saymakla bitmez onun için size sadece 3 tanesini söyleyeceğim. En iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ı (Cristoph Waltz), En iyi özgün senaryo Oscar'ı (Quentin Tarantino) ve Altın Küre en iyi senaryo ödülü (Quentin Tarantino) ve İMDB'de ki 8,4/10 puanıyla kesinlikle izlenmesi gereken Quentin Tarantino filmlerinden biri.

NICCOLO MACHIVELLI

“Amaca Ulaşmak İçin Her Yol Mübahtır”

aramıştır...
Bu kitapta, iktidara nasıl gelinir veya ele geçirilen iktidar nasıl daha iyi kullanılır dersi veren Machiavelli, o dönemde parçalanmış bir halde olan ülkesi İtalya'nın birleşmesi

16. Yüzyılın başlarında en şaşalı günlerini yaşayan Rönesans ve bunun yanında coğrafi keşifler ve teknik buluşlar, dünyada büyük yeniliklere yol açmıştı. Bu da insanların zekalarını kullanmalarını sağlayarak, Hristiyanlıktan gelen ruh ve madde arasındaki çatışmayı ortadan kaldırmış, böylece güzel sanatlar büyük gelişme göstermişti. Yine bu dönemde; şiir, tiyatro ve düzyazı gibi edebi türler çok revaçta ve popülerdi. Ancak bunlarla fazla ilgilenmeyen birisi vardı... Floransalı devlet ve fikir adamı Niccolo Machiavelli. Onun akli sadece siyasetteydi. Yazdığı başlıca kitaplara bakarsak, bunu açıkça görebiliriz;

* Askerlik Sanatı

* Savaş Sanatı

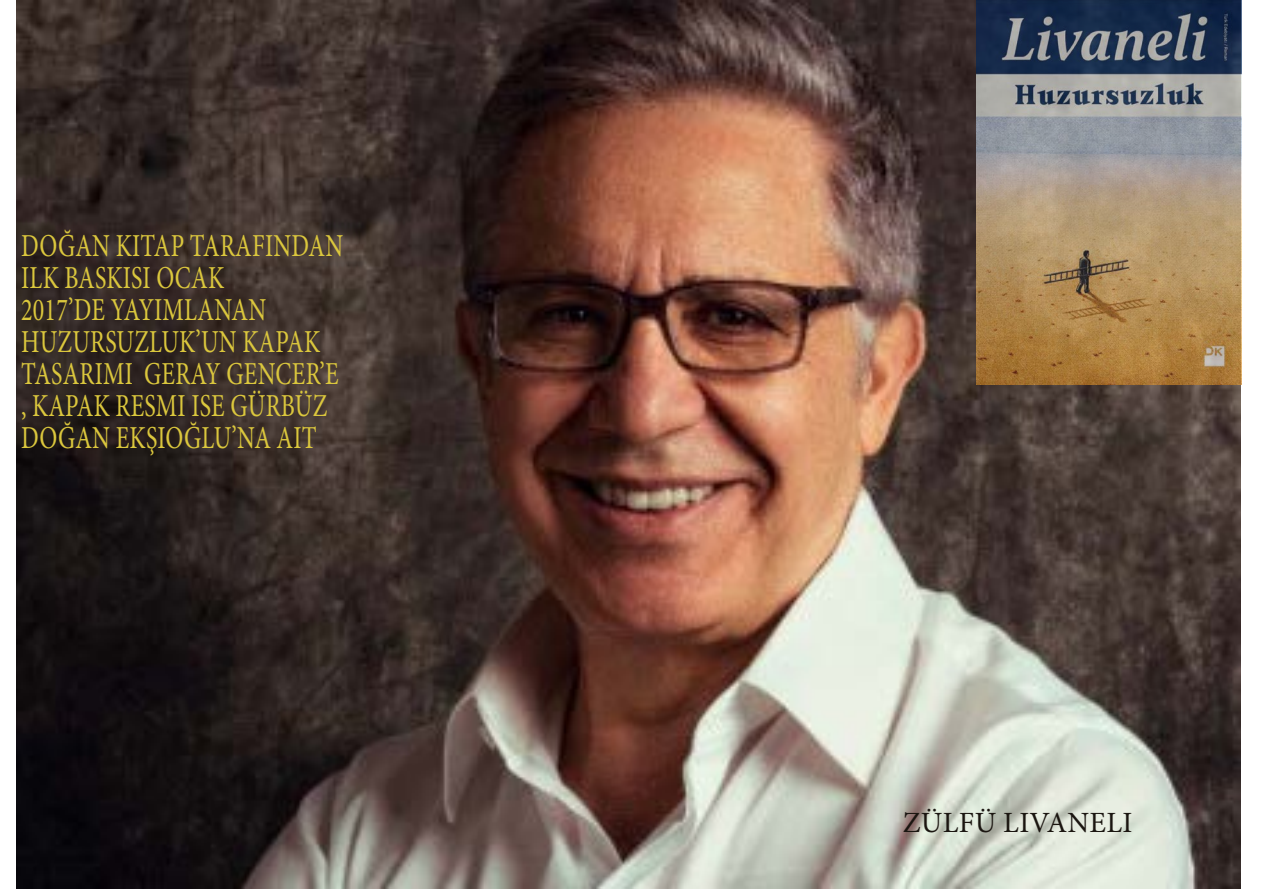
* Politik ve Askeri Savaş Sanatı

Siyasal içeriği olan kitaplar yazmaya görev yaptığı cumhuriyet yönetiminin yıkılmasıyla birlikte, görevini yitirmesinden sonra başlamıştır Machiavelli. O bir siyasi lider değildir ve olmayı da hiç düşünmemiştir. O'nun hedefi, iktidardaki hükümdarın “akıl hocası” olmaktır. Önceliği, Floransa'dan başlayarak “İtalya'nın kurtuluşu”ydu ve bunun da bir önder tarafından gerçekleşmesini beklemekteydi. Bu Önder'in veya onun tabiri ile “Prens'in, ülkeyi cumhuriyet ile mi monarşi ile mi yöneteceği konusu ikinci plandaydı. O'nun gözünde önemli olan, Prens'in tüm İtalyan halkını tek bir çatı altında toplayıp doğru bir yönetim tarzı ile yönetimi sağlamasıydı. Machiavelli de tüm hayatı boyunca bu hedefe yönelecek bir adam, bir önder, bir prens

gerektiği hedefini göstererek kendinde o gücü gören tüm İtalyan halkına, başta Floransa kentinde iktidarı yeniden ele geçiren “Medici” ailesi olmak üzere çağrıda bulunmuştu. Machiavelli'ye göre devlet kendi başına bir amaçtır. Devleti, hükümdar amaçlarına ulaşmak için meşru olan veya olmayan tüm araçları kullanabileceğini söyler. Ona göre hükümdar; kendi başına en yüksek değer olduğundan onu korumak için adalet, doğruluk, ahlak ve hatta din gibi kutsalları ihlal edebilirdi. Yine Machiavelli'ye göre adaletli ve erdemli olmak, güçlü olmanın yanında çok anlamlı değildir. İşte bu marjinal ve olağana aykırı düşüncelerini yazdığı kitap yüzünden “ahlaksızlıkla” suçlanan Machiavelli, Floransa'dan sürülmüştür.

Machiavelli, kendi zamanında pek de akla gelmeyecek orijinal konuları, ileri görüşü ve zekası ile ortaya koymakla, günümüz siyasetine bile katkıda bulunup etki ettiği inkar edilmesi zor bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Kitap, yazıldığı dönem için anlaşılır bir dil kullanılarak yazılmış gibi görünse de, günümüzde kitabın içeriği bilimsel bir dil ve ifadelerden oluşmuş olarak kabul edilebilir. Siyaset, iktidar, hükümdar vb. konulara ilgisi olan herkesin rahatlıkla okuyabileceği ve önemli bilgiler edinebileceği kitap, birçok yayın evi tarafından basılmış ve çevrilmiştir. İktidarlari ve yönetenleri bu derecede açık bir şekilde bizlere tanıtmayı, kitabı en özel kılan yanlardan. Yine aynı şekilde, tarihteki büyük hükümdarların bu kitabı okudukları ve etkilendikleri de göz önüne alındığında “Hükümdar”ın hem kendi döneminde hem de günümüzde ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu görebiliriz...

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN
İLK BASKISI OCAK
2017'DE YAYIMLANAN
HUZURSUZLUK'UN KAPAK
TASARIMI GERAY GENCER'E
, KAPAK RESMİ İSE GÜRBÜZ
DOĞAN EKŞİOĞLU'NA AIT

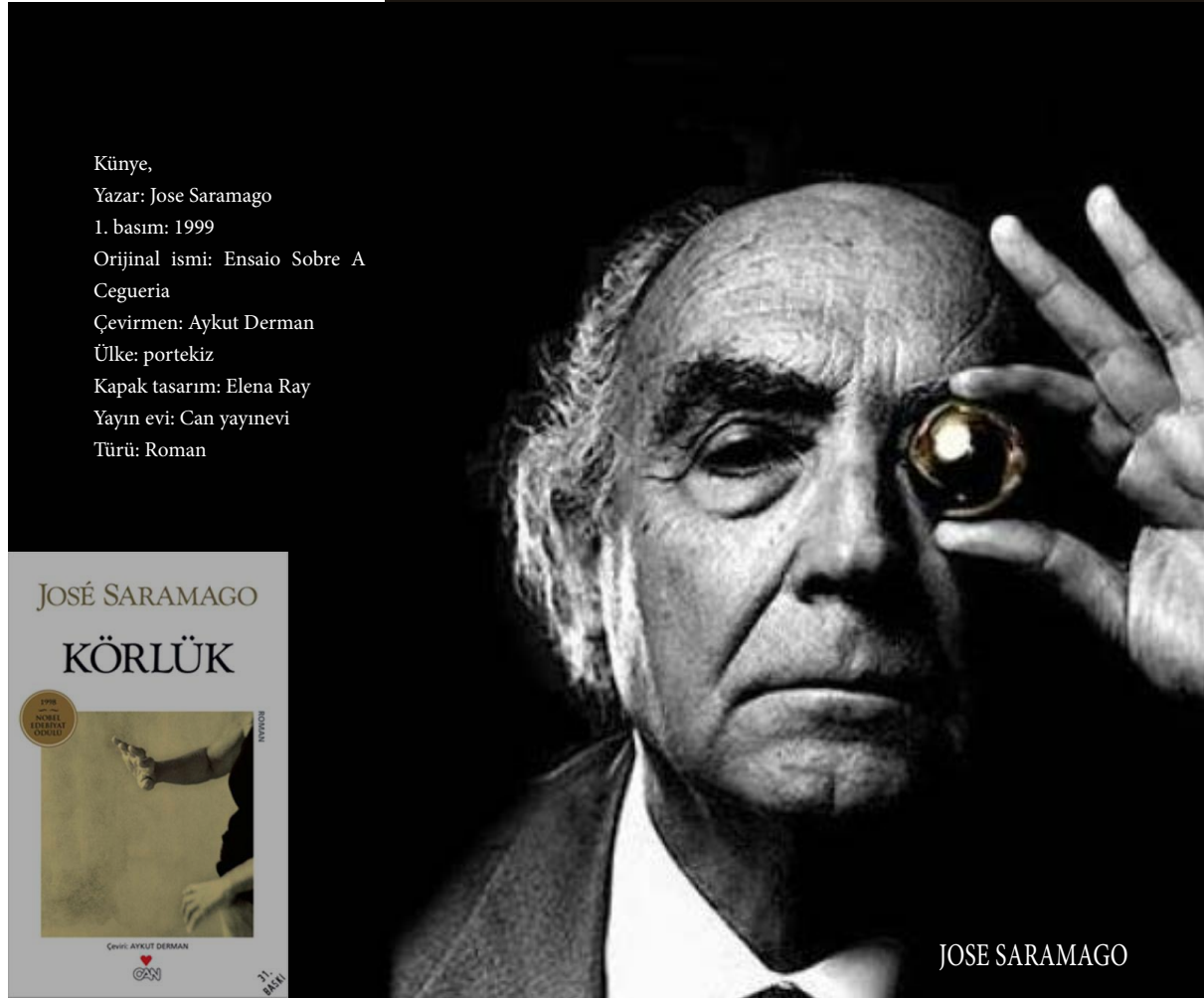
ZÜLFÜ LİVANELİ

Huzursuzluğun Kitabı

Harese nedir bilir misin oğlum? Arapça eski bir kelimedir. Hırs, haris, ihtiras, muhteris sözleri buradan türemiştir. Develer çölde üç hafta aç susuz yemedi içmeden yol alabilirler. Ama bunların çölde çok sevdikleri bir diken vardır. Gördükleri yerde o dikeni koparıp çiğnemeye başlarlar. Keskin diken devenin ağzında yaralar açar, o yaralardan kan akmaya başlar. Tuzlu kan tadı ile dikenin tadı devenin çok hoşuna gider. Yedikçe kanar, kanadıkça yer. Eğer engel olunmazsa deve kan kaybından ölür. Bunun adı 'haredir'. Bütün Ortadoğu'nun adeti budur oğlum. Tarih boyunca birbirlerini öldürür ama kendini öldürdüğünü anlamaz. Kendi kan tadından sarhoş olur” ama kendini öldürdüğünü anlamaz. Kendi kan tadından sarhoş olur” Sözleriyle başlayan bu sarsıcı hikaye, kitabın baş kahramanı, İstanbul'da gazetecilik yapan İbrahim'in, bir haber toplantısında çocukluk arkadaşı Hüseyin'in ölüm haberini okuması üzerine doğup büyüdüğü topraklara;

; Mardin'e gitmesiyle başlar. Hüseyin'in Mardin'de başlayıp Amerika'da sona eren gizemli yaşamını incelemeye başlayan İbrahim, araştırmasını derinleştirdikçe bir anda kendisini huzursuzluk girdabının içinde bulur. İbrahim, çocukluk arkadaşı Hüseyin'in nasıl öldüğünü öğrenmek isteyince de kendisini kahreden gerçeklerin içinde bulur. Yazar, insanın içindeki huzursuzluğu, Ortadoğu'da durmak bilmeyen kan ve gözyaşının gölgesinde bıraktığı imkansız bir aşk hikayesiyle okuyucularına anlatıyor. Merhamet zulmün merhemi olamaz diyen Livaneli, Ortadoğu'nun insafsız yüzünü, acıları, savaşları, İŞİD zulmünü fazlasıyla yaşamış Ezidileri, açlığı, yazarın entelektüel birikimine rağmen sade ve akıcı bir dille anlatıyor. Bu sayede 154 sayfalık bu kitap, okuyucuyu sıkmadan hemen okunup bitirilebiliyor.

YENİ BİR BAKIŞ: KÖRLÜK

BAKABİLİYOSAN;GÖR
GÖREBİLİYORSAN;GÖZLE.

1922 Portekiz doğumlu Nobel Edebiyat Ödüllü yazar Jose Saramago'nun kaleme aldığı Körlük 1995 yılında yazılan temelinde çok güçlü metaforlar bulunan bir kitaptır. Kitabın konusuna baktığımızda yeşil ışıktaki geçmek için bekleyen bir sürücünün kör olmasıyla başlayan hikaye diğer tüm insanlara körlük bulaşmasıyla devam ediyor. Bahsettiğimiz bu körlük kitapta 'beyaz körlük' olarak kullanılan ve insanların aslında görebilirken bile kör olduğuna dair çok güçlü bir atıfta bulunuyor. Kitapta, kör olan insanlar diğer insanlara körlük bulaştırmaması ve düzen oluşturabilmek için 'otorite tarafından' bir akıl hastanesine kapatılıyor ve bir süre sonra otokontrol

kaybedilerek çeteleşmeler, tecavüz ve şiddet olayları başlıyor. Tam da bu noktada insanı bir anda kaosne düzen ne sorusuyla baş başa bırakıyor Nobel Edebiyat Ödüllü yazar. İnsanların körken bile ne kadar canı ne kadar hükmetmeye aşık oldukları çok çarpıcı bir şekilde okuyucu ile buluşuyor. Kitapta ayrıca anlatıcı öyle bir konuma sahip ki bir an onun Tanrı olduğunu düşünmemek elde değil. Anlatıcı tüm zamanı elinde tutabilen ve sizi istediği anda zamanda yolculuğa çıkaran bir anda geri getiren bir anlatım gücüne sahip. Kitabın konusu kadar anlatım dili de bir o kadar çarpıcı. Jose Saramago kitabında virgülden başka noktalama işareti kullanmıyor ve alışlagelmiş

paragraf başlarını bu kitapta göremiyoruz. Bir nevi okuyucuyu kısır döngüler içinde bırakıyor. Kitapta en önemli detaylardan biri ise hiçbir karakterin adı bulunmuyor. Kitap sadece bir olaya değil evrensel anlamda da bir soruna değindiği için yer, mekan,zaman kavramlarını yok ediyor. Bundan dolayı bir anda herkes kendini o olayın içinde buluyor. Tüm insanlığa hitap eden bu kitap insanı kör değilken bile aslında kör olduğuna inandıran,körlük kavramıyla toplumdaki itilimliği, kaosu, yönetme arzusunun bizlere tüm çıplaklığıyla gösteren bir eser olarak Körlük kitabı umarım baktığınızda görmenizi sağlayabilir.

MUAZZEZ İLMIYE ÇIĞ

1. Basım: Kasım 1995 – 38.
Basım: Şubat 2015
Yayınevi: Kaynak Yayınları
Teknik Hazırlık: Analiz
Basım Yayın
Genel Yayın Yönetmeni:
Sadık Usta
Baskı Ve Cilt: Kayhan
Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

KUR'AN, İNCİL VE TEVRAT'IN SÜMER'DEKİ
KÖKENİ

SÜMER EFSANESİ MI YOKSA GERÇEK MI

Kur'an, İncil ve Tevrat... Günü-müzde dünya nüfusunun büyük bir çoğunluğunun kabul ettiği ve mensubu olduğu 3 temel dini inancın kutsal kitapları. Tanrı tarafından insanların dünya ve ahiret hayatlarını düzenlemeleri için gönderildiği iddia edilen bu kitaplar içerik olarak birbirlerine büyük oranda benzerlik gösteriyor. Peki acaba, gökten indiği rivayet edilen bu kutsal kitaplar gerçekten bir yaratıcının buyruğu mu yoksa tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan Sümer inanç ve efsanelerin kitaplaştırılmış hali mi ? Türk Sümerolog, Muazzez İlmiye Çığ'ın, Kur'an, İncil ve Tevrat'ın Sümer'deki Kökeni kitabı bu soruya

cevap arıyor. Batı dünyasında Sümer kültüründen Tevrat'a geçen konular üzerine çalışmalar yapılmış, fakat İncil ve Kuran'ı ele alan hiçbir araştırma ortaya koyulmamış, işte bu noktada Muazzez İlmiye Çığ'ın kitabı bir ilk niteliği taşıyor. Kitap'ta baş örtme, yaratılış, Adem'in cennetten kovulması ve büyük tufan gibi bir çok konunun Sümer inanış ve efsaneleriyle bağlantısından söz edilmekte. Uzun ve süslü cümlelerin yer almadığı, akıcı ve üslubuyla okuyucuyu yormayan bir kitap. Sümer din ve edebiyatına ait henüz bulunamamış ve okunamayan belgeler olmasına karşın, eldeki verilerle

Sümer'in dinler üzerine etkisi şüphe uyandırmayacak şekilde ortaya koyulmuş. Kitapta kaynak olarak kullanılan tabletlerin fotoğraflarına da yer verilmiş ve bu tabletlerin hangi müzede, hangi numarayla sergilendiğine kadar bir çok konuda okuyucu bilgilendirmiş. Kaynak Yayınları tarafından ilk basımı Kasım 1995'te yapılan ve Şubat 2015'te 38. Basım'ına ulaşan kitap, din ve inanç tarihi meraklılarının zevkle okuyacakları Türk Sümerolog Muazzez İlmiye Çığ imzalı eşsiz bir eser.

ARAPLARIN İKİNCİ MEMLEKETİ; TRABZON

Doğu Karadeniz Arap turistler için yeni cazibe merkezi olmaya başladı. Ordu, Giresun, Trabzon, Artvin ve Rize’de yılın her döneminde Arap turiste rastlamak artık mümkün. Özellikle Trabzon, en çok turist çeken şehir. Arap turistler, yılın her döneminde Trabzon’a tatile geliyor. Arap turistler Trabzon’ a sadece tatil amaçlı gelmiyorlar. Arap ülkelerinden Trabzon’a gelen Araplar, konut olarak yatırım yapmaya da başladı. Özellikle Körfez ülkelerinden gelen Arap turistler Trabzon’da çok sayıda konut aldı. Trabzon Valiliği’ne göre Araplar, son iki yılda 1271 konut aldı. Durum öyle bir hal aldı ki, Araplar Trabzon’u artık ikinci memleketleri olarak görmeye başladı.

ARAPLAR YEŞİLE GELİYOR

Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Ürdün gibi Arap ülkelerinin sıcak ve nemli havasından uzaklaşmak isteyen turistlerin Karadeniz’i mesken tutmasının sebebi ise, doğa, yeşillik ve serin hava. Arap turistler tatili deniz, kum, güneş olarak değil; yeşillik, yayla, alışveriş olarak görüyor. Doğal olarak ta Trabzon başta olmak üzere Karadeniz, turistlerin ilgi odağı oluyor.

YÖN TABELALARI, DÜKKAN TABELALARI YENİLENDİ

Trabzon Büyükşehir Belediyesi, Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri vatandaşlarının Trabzon’a olan bu yoğun ilgisinden memnun. Artık yılın her döneminde Trabzon’da olan Araplar için yön tabelaları, dükkan tabelaları yenilendi. Trabzon’daki yön tabelalarına, dükkan tabelalarına Arapça kelimeler eklendi. Ayrıca Trabzon Büyükşehir Belediyesi, esnafın geçim kaynağı haline gelen Arap turistlerle daha sağlıklı iletişim sağlanması için Arapça kursu düzenlenmeye başladı.

ARAPLAR NEDEN TRABZON’U TERCİH EDİYOR ?

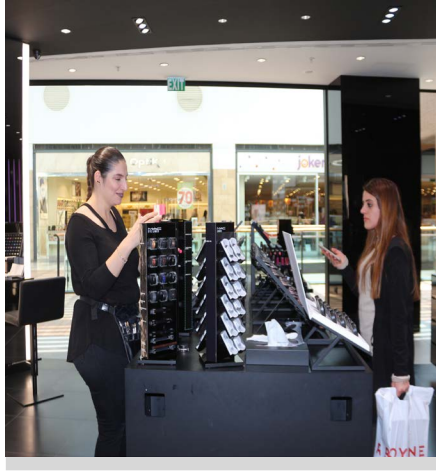
Muhafazakar bir toplum olan Araplar, Trabzon’u, İstanbul’a nazaran daha muhafazakâr bir şehir olması nedeniyle tercih ediyorlar. Trabzon’da dinlerini daha rahat yaşadıklarını düşünen Arap turistler Trabzon’a akın ediyor.

Araplar Esnafa Yaradı

Arabistan ülkelerinden Trabzon'a gelen turistlerden hiç şüphesiz en çok Trabzon esnafı memnun. Çünkü turist demek döviz demek, alışveriş demek. Trabzon'un en büyük alışveriş merkezi olan Forum Trabzon, her yıl ortalama 30 bin Arap turisti konuk ediyor.. Arapların en çok tercih ettiği ürünler ise kıyafet ve mücevher. Arap kadınlar ise özellikle kozmetik ürünleri ile ilgileniyor. Peki Forum Trabzon esnafı Araplar hakkında ne düşünüyor;

Forum Mac Kozmetik Ürünleri Çalışanları Hanife Kudaş ve Kübra Yıldız'a göre Arap kadınları makyaja çok önem veriyorlar. En çok satın aldıkları kozmetik ürünleri ise ruj ve rimel. Hanife Kudaş, Arap kadınların süs ve makyaja önem vermelerinin nedenini ise şu sözlerle dile getiriyor; "Arap kadınları "çok şaşalı, giyime ve makyajına çok özen gösterirler. Bizlerin bildiği gibi hep kara çarşafı, değiller aile içinde oldukça açık ve gösterişliler. Makyaja çok önem verirler ruj ve rimeli çok satın alırlar. Gösterdikleri fotoğraflardan gördüğümüz kadınlarla aile içinde, babalarının yanında çok açık giyinirler, saçları boyalı tırnakları çok uzunlar. Türk kadınları gibi değiller sıkır sıkır giyinirler ve bol taşlı, pullu abiyeler tercih ederler. Sadece dışarıda siyah giyinirler genel bütün yaşantıları öyle değil. Kapalı oldukları zaman da ise göz makyajlarına çok dikkat ederler onlarda ön planda olan gözleridir. Maskara ve takma kirpikleri çok satın alırlar. Mücevher konusunda marka takıntısı olan Arap kadınları ise en çok Swarovski marka mücevherleri tercih ediyorlar.

Takılar Arapların İlgi Odağı

Forum Trabzon Accessories mağazası sorumlusu Vidan Öz-türk ile Arap turistler hakkında bir söyleşi yaptık;

► Araplar turistlerin talepleri nelerdir?

Altın kaplama alıyorlar en pahalı ürünleri tercih ediyorlar. Çanta ağırlıklı alışveriş yapıyorlar, yurt dışından markamızı bildikleri için gelip bizden güvenli bir şekilde alışveriş yapıyorlar. Çocuk üzerine de alışveriş yapıyorlar. Daha fazla ürün çeşitliliği istiyorlar. Garip olan her şey ilgilerini çekiyor.

► Arap turistler Trabzon hakkında ne düşünüyorlar ?

Trabzon'un havasını çok seviyorlar, yaşadıkları yerler çok

sıcak. Trabzon un ise serin ve ılıman bir iklime sahip olması üstüne de yeşillik cenneti olmasına onları büyülüyor. Kültür ve Dini açıdan kendilerini Trabzon insanına yakın gördükleri için Trabzon'u tercih ediyorlar. Çoğunun burada evleri var.

► Ekonomi olarak katkılarından memnun musunuz?

Arap turistlerden oldukça memnunuz, onlar sayesinde hedeflerimizi tutturuyoruz. Özellikle yazları Türklere çok Araplara satış yapıyoruz.

► Şikâyetleri neler?

Genel olarak Trabzon'un pahalılığınan şikâyetçiler. Çünkü Türklerin onlara para gözüyle baktıklarını düşünüyorlar.

Polo Kıyafet Mağazası Müdürü Elif Öztürk'e göre ise Arap turistler ekonomiyi canlandırıyor. Zaten esnaf için önemli olan da bu." Özellikle yazları toplu satışlar yapıyoruz. Araplar turistler sayesinde satışlarımız da patlama yaşıyoruz. Trabzon'a son 3 yıldır turist çok geldiği için geçen yıllarda gelenler bu yıl da tekrar geldikleri için artık tanıyoruz. Aramız oldukça iyi onlar bize yaptıkları ekonomik katkılardan dolayı çok memnunuz. Yeme alışkanlıkları veya otelde yaptıkları şeyler bizi pek ilgilendirmiyor, biz aldığımız paraya bakıyoruz."

Arap Turistler Artık Turist Değil

Araplar Tatil için Trabzon'a geliyorlar. Ancak Körfez ülkelerinin sıcakından bunalıp Trabzon'un yeşilliği ve serin havasına kapılan Arap turistler de yok değil. Trabzon'u ikinci memleketleri olarak gören Araplar, burada yatırım yapıyor, konut alıyor, hatta acente şirketleri açıyor. Onlarda biri de Abdulaziz Saud Arab ve Khalid Abdulaziz. Trabzon Merkez'de açılan Sama Turizm'in ortaklarından olan Saud Arab, Körfez ülkelerindeki turistleri Trabzon'a çekmeyi amaçlıyor. Sama Turizm'in sahiplerinden Khalid Abdulaziz ise, Trabzon'u tercih etmelerinin nedenin şu sözlerle açıklıyor; "Trabzon, Karadeniz'in cazibe merkezi olduğu için buraya yatırım yapmak istedik. Trabzon'un doğal güzelliği bizleri buraya çekiyor. Tur paketleri düzenleyerek Körfez ülkelerindeki Arap turistleri Trabzon'a çekmek istiyoruz."

Oteller Araplar'ı Memnun Ediyor mu ?

Trabzon'un en eski ve ilk 5 yıldızlı oteli Zorlu Grand Otel, Arapların Trabzon'da kaldığı otellerin başında geliyor. Her yıl binlerce Arp turisti misafir eden Zorlu Grand Otel Misafir İlişkileri Sorumlusu Fatma Özlem Kaymaz ile Arap Turistler hakkında konuştuk.

Son dönemlerde artan Arap turist popülasyonu hakkında ne düşünüyorsunuz ?

Son 5 yıllık dönemde otelimizde konaklayan misafirlerin yüzde yetmiş Arap Turistlerden oluşuyor. Bölgedeki tek beş yıldızlı otel olmamız nedeniyle de tercih ediliyor. Çünkü Araplar lüksü seviyor. Eskiden sadece yaz aylarında Trabzon'a gelen Araplar, artık yılın her döneminde buraya geliyor. Buraya gelen misafirlerin çoğu yeni aldıkları evin inşaatının tamamlanmasını beklemek için otelimizde kalıyor. Oradan buraya gelip yerleşen çok Arap var.

Araplar ile ilgili genel bir önyargı var. Pis oldukları söyleniyor. Bu doğru mu ?

Genel olarak bu şekilde konuşmak istemiyorum ama Arap turistlerin odasına girildiğinde burada Araplar kalmış denilebiliyor. Odalar daha karmaşık ve pis olabiliyor. Ancak bunun sebebi de çocuklu ailelerin burada kalması. Çocuk olunca bu dağınıklık ta normal oluyor. Ama genel olarak odaların çok temiz kullandıklarını söyleyemeyiz.

Trabzon'un yerel halkı Arap turistler hakkında ne düşünüyor?

Eskiden daha ön yargılı davranıyorlardı ama şimdi biraz daha olumlu düşünmeye başladılar. Bazen alışveriş merkezlerindeki lokantalardaki Arap turistlere bakışları görüyorum. Çok sevmiyorlar. Ancak dediğim gibi son dönemlerde bu ön yargı kırılmışa benziyor. Bir kaynaşma olduğunu düşünüyorum.

Arapların yemek kültürü bizim yemek kültürümüzden farklı. Siz otel olarak menünüzü Arap yemekleriyle çeşitlendirdiniz mi ?

Biz otel olarak özellikle bu sene Arap yemeklerini de barındıran bir menü oluşturduk. 3 dilden oluşuyor. İçinde Arapça da var. Ve Arapların yöresel olarak sevdikleri yemekler var. Genel olarak et ağırlıklı yemekleri seviyorlar. Otel tarihimize olmamasına rağmen ilk defa fotoğraflı menü yaptık. Hem ne yiyeceklerini görsünler, hem de yöresel yemeklerinin menüde olduğunu bilsinler diye düşündük. Ortadoğu ülkelerinden gelen misafirlerimiz ağırlıklı olduğu için otelimizin iç dizaynını da ona göre şekillendiriyoruz. Talebe göre otelde oynamalar yapıyoruz.

Arap Turistlerin Baş Tacı; UZUNGÖL

Körfez ve Ortadoğu Ülkeleri'nden Trabzon'a akın eden Arap turistler, Sümela Manastırı, Ayasofya, Çal Mağarası gibi tarihi ve turistik yerleri ziyaret ediyorlar. Ancak Uzungöl'e ayrı bir sempatileri var. Gölün kıyısındaki camii, yeşillik ve tabi ki göl manzaralı oteller Arapları adeta mest ediyor. Peki Uzungöl Esnafı Arap turistleri seviyor mu?

Doğa hayranı bir millet

Uzungöl'deki turizmin odak noktası %65-%70 oranında Arap turistler. Yerli turistlerimiz genelde Uzungöl'ü tercih etmiyor. Tercih eden kısımda gerek farklı illerden gerek Trabzon'dan gelen öğrenci grupları oluyor. Fakat Araplara geldiğimizde çok önemli bir nokta var. Tam bir doğa hayranı Araplar. Onların yaşadıkları iklimle kıyasladıklarında burası onlar için bir cennet. Kendi ülkelerine oranla Trabzon'da tercih hakları çok fazla. Hatta şöyle ki bizlere çok uzak gelecek uç noktadaki köylerden toprak alıyorlar, kendilerine ev yapıyorlar. Sen, ben o tarz yerlerden arazi almayız ama onlar öyle sessiz sakin yerleri tercih ediyorlar. Bir diğer önemli unsur Karadeniz Bölgesi'nde çok rahatlar. Arapların kendilerine ait bir örf, adetleri var. Eşlerini, çocuklarını kendi hallerinde rahat bırakabiliyorlar bu bölgede. Çünkü diğer bölgelere nazaran Karadeniz Bölgesi'nde, özellikle Trabzon'da onlara çok fazla yadırgayan yok. Karadeniz kültürüne de yakın hissediyorlar kendilerini.

“Neden memnun olmayalım ki?”

Bizlerin memnuniyet noktasına gelecek olursak; Neden memnun olmayalım ki? Hem ülkemize döviz girişini sağlayarak katkıda bulunuyoruz. Onların varlığı bizlere, esnaf arkadaşlarımıza iş imkanı oluyor. Arapların kendi tatil dönemlerine göre bizler de ön hazırlıklar yapıyoruz. Mesela bu yıl Ramazan Bayramı'ndan sonra başlıyor tatilleri. Özellikle bu yıl aşırı bir yoğunluk bekleniyor. Umarız herkes için beklentiler tatmin edilebilir.

Lüks istekleri bitmek bilmiyor

Şu zamana kadar bizlerden özellikle talep ettikleri şeyler büyük oranda lüks ihtiyaçlar. Ya da farklı yerlerde gördükleri hoşlarına giden şeyleri Trabzon'da, Uzungöl'de de görmek istiyorlar. Örneğin otelde kendi özel Arap kahveleri olsun istiyorlar. Ya da Ordu'ya gezmeye gidiyorlar orada teleferiği görüp Uzungöl'de de yapılsın istiyorlar.

Çaykara Turizm şirket sahibi Recep Danış

Arapların Uzungöl'ü tercih etmelerinin sebepleri havası ve suyudur. Uzungöl bir doğa harikası. Arap ülkelerinde bunu görmek, bulmak mümkün değil. Uzungöl'ün eksilerin altına düşen bir ısı derecesi var. Suudi Arabistan'da en düşük seviye ise 15-20'dir. Bu seviyenin altına düşme şansı yoktur. Arapların vücudu da bu duruma alışmış. Uzungöl'de serin havayı gelip gören Araplar hem rahat hisseder hem de rahat uyur. Arapların Uzungöl'e gelirken tur şirketlerinden talep ettiği şey ise fazla bagaj yeridir. Uzungöl'de apart kiralyorlar. Apart mutlaka mutfaklı olmalı çünkü kendi yemeklerini kendileri yapmak istiyorlar. Uzungöl'de yemek pahalı diye de düşüyor olabilirler. Uzungöl' de 1100 rakımdayız. Burada her şey farklı. Suudi Arabistan' da özellikle umre daha yeni yeni oluşmaya başladı. Daha önce umre olayı çok azdı. İnsanlar sadece hac farzını yerine getirmek için yılın o ayını beklerlerdi. Arapların 1 Riyal'lık malzemeyi 2-3 riyala sattıkları dönemler vardır. Onlar o ayı beklerler. Bizde bu ayları beklemek zorundayız. Uzungöl turizm bölgesidir. Bu durumu 12 ya bölersek fiyatların bu kadar şişik olması imkansız olur. Araplar fırsat buldukça geliyorlar Uzungöl'e. 20 gün kalan da var, 1-2 ay kalan da var. En çok Temmuz, Ağustos aylarında yoğunluk olur. Bizler de memnunuz buradaki Araplardan ve Arap turizminden. Uzungöl insanı gurbetle gelmiştir hep bu tarihe kadar. Dedelerimiz, babalarımız burada doğup büyümüş. Bu tür parayı ancak gurbetten kazanır getirirdik veya getirirlerdi. Şimdi bu para ayağımıza kadar geldi. Gelirimizin %60-70 kadarını da Araplar karşılıyor. Bu geri tepilir mi? Tepilemez.

Uzungöl esnaflarından Mehmet Akıncı'ya göre kültür farklılığı ve fiyat pahalılığı sorun çıkarıyor;

“Doğrusunu ararsanız, çalışanlar olarak herkes iyi davranıyor ama yerli misafirler o kadar iyi değil. Araplara karşı iyi davranmıyorlar. Hastanelere gidiyoruz, kültürleri farklı olduğu için kadın doktor istiyorlar. Ama geçenlerde hastaneye bir misafirimizi götürdüm, kanı erkek alıyordu. Rica ettik ama, kadın hemşire olmasına rağmen yapmadılar. Benim kültürümde bu yok diyerek tepki

gösterdiler. Bu da bir utançtır. Gereken mercilere şikâyeti ilettik ama çözüm olmuyor hala. Burası sadece 3 ay açık olduğu için, haliyle biz de ona göre fiyat çıkarmak zorunda kalıyoruz. Buraya gelişte bir sıkıntı yaşamıyorlar. Genelde araç kiralyorlar. Ama burada da fiyat yine çok pahalı. Arap turistler bireysel gezmeleri çok seviyorlar. Uzungöl'ün etrafını gezmek, çevre yaylalara gitmek gibi.”

Uzungöl'deki Migron Restoran sahibi Ümit Turan ise şikayetlerini ve Arap Turizmi hakkında genel eksiklikleri anlattı;

Bir kere imar yok. İmarın olmadığı yerde, ne kadar turizm yapacaksın ki. Mesela Of-Uzungöl yolu karanlık. Hala aydınlatması yok. Kaç tana müşterimiz, gece korkup geri döndü. O yoldan geçmek istemedi. Hadi onu geçtik, gölün kenarındaki lambalar bile yanmıyor. Rahavet var, nasılsa turist geliyor diye çalışma yok. Prosedür ve kurallarda sıkıntı

var. Burasını sit alanı ilan etmişsin ama, buradaki gerçeği de görelim yani. Burada bir talep var, bunu değerlendirmek lazım. Devlet burayı imara açmalı. Herkes kendisi yapınca, kimisi iyi, kimisi kötü oluyor haliyle binalarda bir standart yakalayamıyorsun. Buranın en büyük sorunu, işletilmeyen kanunlar. Burada korunacak bir yer mi kaldı ki, koruma alanı hala. Eskiden köydü, şimdi ticaret var. Trabzon insanı buradan para kazanıyor. Trabzon'a gelen turistler, buraya geliyor. Arapların değerini bilmek lazım ancak hala amatör olarak turizm yapılıyor. Fiyatlar pahalı ama sezon kısa. Yapacak bir şey yok. Buraya bir teleferik bile yapamıyoruz. Neden? Bir sürü prosedür var. İnanır mısınız buradan Ordu'ya teleferik için müşteri götürüp getiriyoruz. Trabzon için ayıptır bu. Buraya bir teleferik yapsak, burası 12 ay turizme açılır, fiyatlarda yarı yarıya düşer.Denetim yok. Buraya bir turizm ofisi açılmaz mı? Gelenlere yardımcı olacak bir ofis çok iyi olur. Yıllardır atlı jandarma birliği bile koymadık. Hem asayiş sağlar, hem kültürümüzü yansıtır. Burası bence sahipsiz. Düşünebiliyor musunuz; sit kurulu, tabiat koruma, orman bölge, belediye, jandarma karışıyor buraya. Kurumlar arası koordinasyon yok. Burada bir düzen olabilir mi? Halen daha kanalizasyon çok, çukur var.Burada bir sürü kaçak yapı var. Ya bunları yıkacaksın ya da benim de yapmama izin vereceksin imara açıp. Yoksa herkes birbirinden güç alıp, kaçak yapılar yapmaya devam ediyor. Bunlar basit bir şey ama yapılmıyor.

Turistler neler istiyor?

Tabii ki burada şimdi boş alan olduğu zaman, direk oda ile doluruluyor. Sosyal aktivite yok. Sadece bisiklet ve elektrikli bisiklet var. Otelin kar marjı daha yüksek olduğu için insanlar tabii ki otel yapıyor.

Bu nereye kadar gidecek?

Turist gelir, hiçbir zaman kesilmez. Buranın geleceği var ama, önlemler alınmazsa yavaş ilerleyecek hepsi bu. 3-5 sene içerisinde yakalayacağımız standartı, belki de 20 sene içinde yakalayacağız böyle gidersek. Buraya gel yazın kalabalık, sonra kimse yok. Neden? Burası 12 ay aktif olmalı. Burası israf ediliyor resmen. Üst düzey insanlar geliyor, helikopterle gelenler var, özel uçaklarla gelenler var. Bu insanlara burada bir şeyler

yaptırmalıyız. Bisikleti bile kısıtlama kapsamına aldılar, trafiği sıkıştırıyor diye. Ne yapacak bu insanlar?

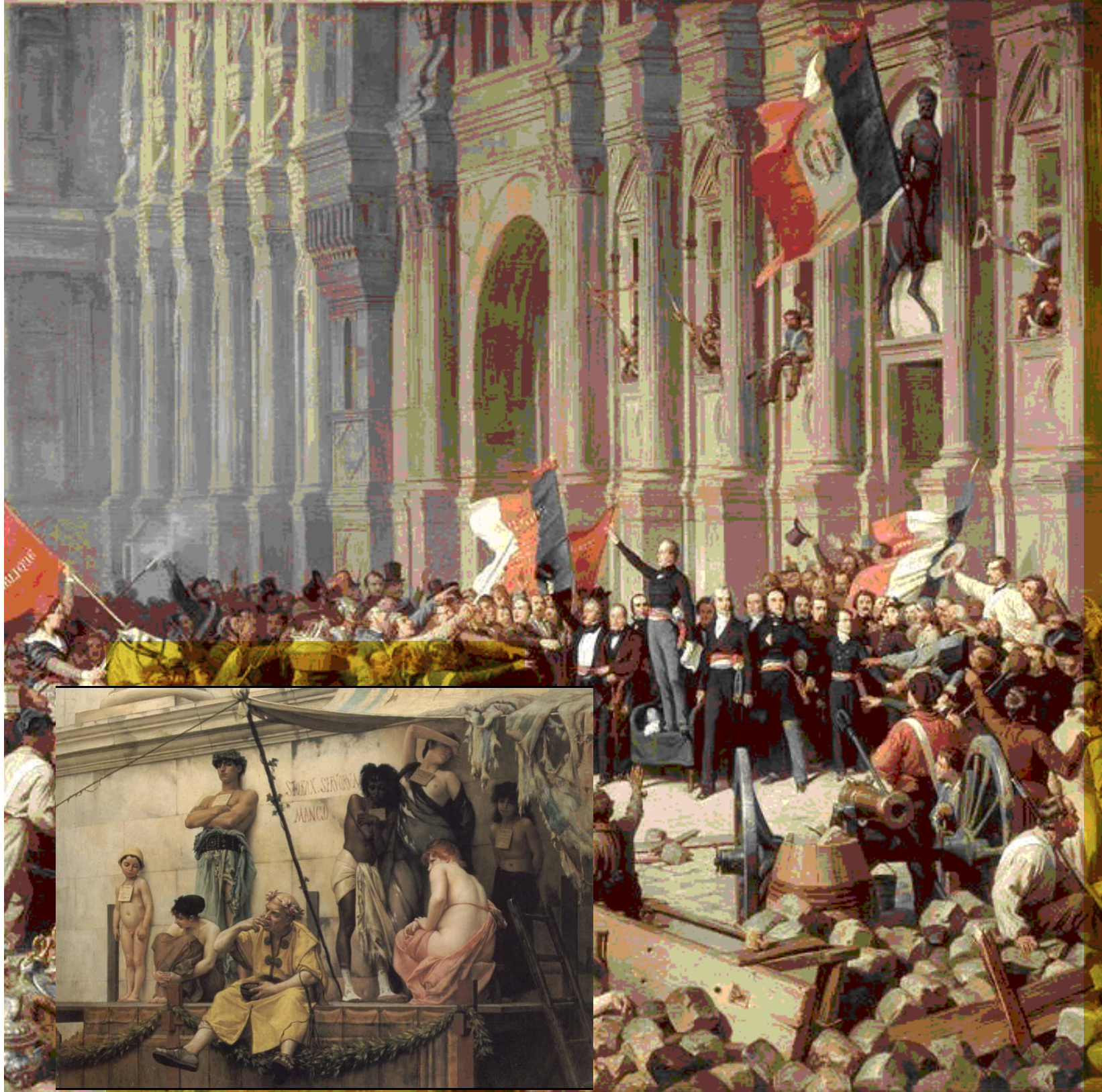
Şu an göl temizleniyor değil mi?

Evet. O da bireysel bir iş değil. Sayın bakanımız Süleyman Soylu'nun talimatı ile yapılıyor. 98'den beri buradayım, ben daha gölün temizlendiğini görmedim. Kendisi ilgileniyor burayla. Tabii iç işleri bakanı kendisi, kafası yoğun. Allah razı olsun yine de. Ama burada bir sistemin olması lazım. Kim gelirse gelsin, sistem devam edecek. Hizmet devam edecek. Ama olmuyor. Hepsi kaçak yapılar olduğu zaman, üst düzey yetkililer burada resmi ziyaret de yapmıyor. Büyükşehir Belediyesi'nden memnun değiliz. Gelmiyorlar, ilgilenmiyorlar. Çaykara Belediyesi'nin bütçesi belli. En

önemlisi, Trabzon'dan Uzungöl'e otobüs seferi yok. Bu bir utançtır. Bir defa belediye olarak kendi yerine bile sahip çıkamıyorsun.

Buraya gelen Çaykara Tur'da çömlekçiden kalkıyor. Malum oralarda sıkıntılı ve kaliteli yerler değil. Oradan binmemek için, yoldan binenler var. Buranın otobüsleri görünür yerde olacak. Turistlerin en çok geldiği yerlerde bir tane turizm ofisi yok. Tüm birimlerle bağlantılı bir sistem kurulacak, ihbarlar şikayetler buraya gelecek ama yok. Neden? Amatörüz. Şimdi bak, 5 sene sonra burada boş yer kalmayacak. Burada büyük bir cenaze var. Bunu hep beraber kaldırırız. Ama zor, birlik yok çünkü. Trabzonlular müteahhit olurlar niye? Başkalarının yanında çalışmazlar. İnsanımız fevri. Kimse birlik olmuyor. Buralarda resmiyet olmadığı için, sesin de çok çıkmıyor haliyle. Sistem yok.

Köle Marketi

SPARTACUS'TEN LINCOLN'E KALAN ÖZGÜRLÜK MİRASI

İnsanın hayattaki en değerli varlığını, özgürlüğünü kaybetmesi ile başlayan sürece kölelik demek, doğru olsa gerek. İradesini artık şahsiyetine göre değil; yani kendine göre değil, sahibine göre kullanması ile mevcudiyetini kaybetme noktası.

Köle ingilizcede " Slave " anlamına gelmektedir. Bu kelimenin kökeni Vikingler'in, slavları köle olarak Romalılara satması nedeniyle kazanıldığı tahmin ediliyor. Bütünüyle başka bir insana ait olan köleler herhangi bir eşyadan farksız alınıp satılıyordu. İnsanlık tarihi boyunca içinde yaşadığı toplumun dönemlerinde, insanlar, çeşitli yollarla köleleştirilmiştir: Savaşta tutsak olduğunda , borcunu ödemediği için , ya da belli idari cezalar sonucunda... Kölelikten kurtulması da sahibi tarafından azad edilmesine bağlı.

Köleliğin, net olarak başlangıç tarihini vermek, mümkün değil. İnsanların ancak kendi yaşamlarını sürdürebilecek kadar ürettikleri eski çağda köleliğin olmadığını biliyoruz. Zamanla üretimde kullandıkları araçlar geliştikçe, tüketeceklerinden daha fazla üretmeye başladılar. Bu gelişmeden sonra artık savaş tutsaklarını öldürmek yerine kendileri için çalıştırmayı tercih ettiler. Onların ürettiklerine de bu sayede sahip oldular. Bugün söylenen, " Modern Kölelik " kavramı aslında çok uzak değil ama konumuz o değil; konumuz bu acı veren tarjedinin 19.yy kadar hakimiyetini koruması.

Tabii bu yapılan zorba ve zalimce uygulamalar yüzünden birçok köle sahiplerini öldürmeye kalkıştı ve ödürenler de oldu. Sonunda ise çok ağır cezalara çarptırıldılar: ..... Kitlel olarak, tarihin bize ulaştırdığı ilk köle ayaklanması, İ.Ö. 187 yılında Apulie'de patlak vermişti. Ayaklanma çok çabuk ve kanlı bir biçimde bastırıldı; yedi bin köle çarmaha gerildi. Bunun ardından iki yeni ayaklanma daha oldu. Bunlardan birincisi, İ.Ö. 134 – 132 yılları arasında Sicilya adasında, ikincisi de İ.Ö. 104 – 101 yılları arasında yine aynı yerde meydana geldi. Bu ayaklanmalar, Suriyeli ve Makedonyalı iki kölenin önderliğinde çıkmıştı. Romalılar, bu ayaklanmayı, önder durumundaki Suriyeli Salvius ve Makedonyalı Arthénion'un savaş alanında öldürülmesiyle bastırabildiler.

Bu ayaklanmalar içinde en etkili olan ise İ.Ö. 73'te Spartacus'un önderliğinde, İtalya'da gerçekleşen Spartaküs ayaklanması. Pekiala; bu ayaklanmamın, büyük aktörü Spartaküs de kim ? Trakyalı olduğunu biliyoruz. Gençlik yılları hakkında nerdeyse hiçbir şey bilmiyoruz. Kimileri, Roma ile yapılan bir savaş sonucunda köle olduğunu, kimi kaynakalar, borcu yüzünden, kimileri haydutluk yaptığından köle oldu diyor, o konu da çelişkili yani. Ama Capua'da gladyatör olarak satılan Spartaküs, bazı kölelerle birlikte kaçarak Vezüv Dağı'na sığındığını ve başka kaçak kölelerin de onlara katılmasıyla tüm İtalya'ya korku salan bir isyanı başlattığını biliyoruz. Roma İmparatorluğu için bu 200 kişi, bir soyguncu çetesinden başka bir şey değildi.

Üzerlerine, Roma Yüksek Yargıcı Claudius yönetiminde üç bin kişilik bir kuvvet gönderildi. Spartacus, o sıralarda durgun olan Vezüv yanardağının tepesine çekildi, üstüne gelenleri kılıçtan geçirdi. Romalı askerlerin bütün araç ve gereçleriyle birlikte silahları da Spartacus ve arkadaşlarının eline geçti.

Bu hareketli isyanda, bence en ilgi çekici olay, Modena bölgesinde gerçekleşti. Burada, Crixius'un gömülmesi dolayısıyla düzenlenen büyük ve parlak bir törende 300 Romalı tutsak, gladyatörler gibi dövüştürüldüler. Bu kanlı ve vahşi oyunda yerler değişmişti; şimdi Romalılar köleler gibi dövüşüyor, köleler ise Romalılar gibi seyrediyorlardı. Üç yüz Romalı'nın birer gladyatör gibi kölelerin önünde, ölünceye kadar dövüştürülmeleri haberi, Roma için hakaretlerin en büyüğü olmuştu. Romalıların her zaman yaptığı bu sıradan gösteride roller değişince elbette empati yeteneği kazanmadılar. Aksine bu olay onların, kızgınlıklarını arttırdı. Roma Senatosu birden tehlikenin farkına vardı. MÖ 72'de iki konsülün yönetimindeki güçler, Spartaküs'ün üzerine gönderildi. Spartaküs onları yendikten sonra kuzeye, Alpler'e doğru harekete geçti. Gallia Cisalpina valisi onu durdurmaya çalıştıysa da, yenilgiye uğradı. Köle ordusu artık Alpler'i geçebilir ve güvenlik içinde dağılabildi. Ne var ki, kimse İtalya'dan ayrılmak istemedi. Spartaküs, ister istemez güneye yürümek zorunda kaldı. Lucinia'ya geri dönen ordu, orada ilk kez Marcus Crassus'a yenildi. Spartaküs, Sicilya'ya geçmeyi tasarlayarak Messina'ya çekildi.

Onları kaçırmaya söz veren korsanlar sözlerinde durmadı. Crassus, köleleri kuşattıysa da, Spartaküs kuşatmayı yararak çekildi. Daha sonra, MÖ 71'de ya savaştan sağ kurtulup Roma'yı terk etti, ya da Romalılar tarafından savaşta öldürüldü. Savaşta öldürülüp tanınmaz hale gelme ihtimalinden dolayı bulunamamış olma ihtimali de vardır ancak cesedine asla ulaşılamamıştır. Romalı general Pompeius, Spartaküs'ün ordusundaki çok sayıda kaçağı yakalayıp öldürdü. 6000 kişiyi tutsak alan Crassus, Appia Yolu boyunca tümünü çarmıha gerdirdi. O dönemdeki inanişeye göre tanrıların onu yanına aldığı, koruduğu gibi dedikodular yayıldı. Spartacus tarihe adını altın harflerle yazdırdı. Her dönemde isyan ve başkaldırının temsilcisi olarak tarihi bir lider imajı yarattı.

Spartacus tarihte büyük bir misyona imza atmaya çalıştı ama tarihte sürekli tekrarlanan bir gerçek vardır. Şartların olgunlaşması mümkün olmadı. Spartacus'den yaklaşık 1900 yıl sonra bunu ABD'de yeni bir özgürlük mücadelesi veren Abraham Lincoln sayesinde tamamladı; yani Spartacus bahçeye bir tohum ekti. Ondan sonra mücadele edenler, o tohumu korudu. Lincoln, o tohumu yeşertmesini bildi. Ocak 1865 yılında küçük bir farkla ABD Anayasası'na eklenen 13. madde ile Lincoln köleliği kaldıran başkan oldu. Köleliği kabul edilemez olduğunu anlatan bir sözünde:

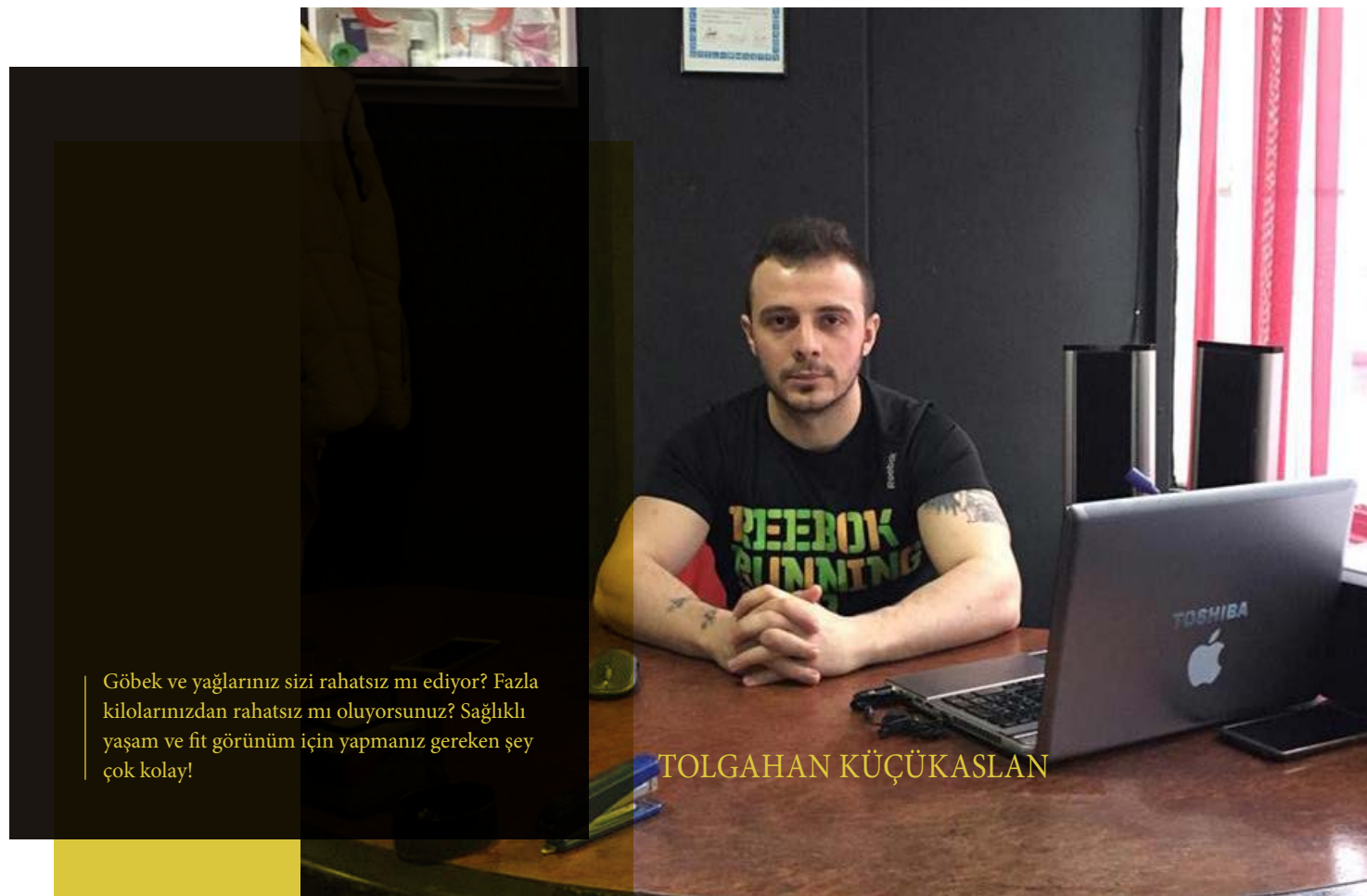
"Diyorsunuz ki A beyazdır, B ise siyahtır. Demek ki sorun renkte; yani açık renkte olan kişi, koyu renkte olanı köleleştirebilir, öyle mi? Ama dikkatli olun. Bu kurala göre, önünüze çıkacak sizden daha açık renkli kişinin kölesi olabilirsiniz. "

13 Nisan günü Lincoln de bir suikast sonucu öldürüldü. Suikastçı "Sic semper tyrannis!"

(Daima tiranlar için) diye, bağırdı.

Ne tuhaf, Spartacus benzer bir sözü özgürlüğü için haykırıyordu.

Göbek ve yağlarınız sizi rahatsız mı ediyor? Fazla kilolarınızdan rahatsız mı oluyorsunuz? Sağlıklı yaşam ve fit görünüm için yapmanız gereken şey çok kolay!

TOLGAHAN KÜÇÜKASLAN

SAĞLIKLI YAŞAM

Fit görünmek, yağsız bir vücuda sahip olmak ve sağlıklı olmak için beslenmeye dikkat edilmelidir. Diyet yapılarak ve spor ile desteklenerek fit bir vücuda sahip olmak çok kolay! Günlük kalori ihtiyacınız da hesaplanmalıdır. Yediklerimiz kadar yemediklerimiz daha önemlidir.

“Üç beyazdan uzak durun! Un, şeker, tuz”

Beslenme uzmanı Tolgahan Küçükaslan, sağlıklı yaşam için üç beyazdan uzak durmamız gerektiğini söylemektedir.

Sağlıklı yaşam ve fit bir vücut sağlıklı bir beslenme ile mümkündür. İnsanların göbeklenmelerinin ve yağlanmalarının büyük sebebinin kalitesiz beslenmelerinden kaynaklı olduğunu dile getiren Küçükaslan, “Kaliteli karbonhidratlar tüketin, basit şekerden kaçın! Hayatınızdan paketli gıdaları, tatlıları, fast food beslenmeyi, zararlı yağları, ekmeği, şekeri çıkarmadığınız sürece fit bir vücuda kavuşmanız hayaldir. Protein ağırlıklı beslenme ile kaliteli karbonhidratlar alınmalıdır. Şeker ihtiyacı

da meyvelerden karşılanmalıdır. Hayatınıza yürüyüş ve koşuyu da eklerseniz istediğiniz fit vücuda ulaşmanız çok kolaydır. Vaktiniz varsa salon sporlarına yönelmeniz sizin için daha yararlı olacaktır. Vaktiniz yoksa kesinlikle en kötü haftanın üç günü yürüyüş yapmalısınız. Güzel bir diyet ve spor ile hayalini kurduğunuz görünüme ulaşabilirsiniz.” Diyerek tavsiyelerde bulundu.

SAĞLIKLI BESİNLER

CHAI TEA LATTE

Kış akşamlarının baharatlı çayı! Kökeni Tayland ve Hindistan’a uzanan çay efsaneye göre kralın şifalı içecek yapılmasını istemesi üzerine ortaya çıkmış. Sanskritçe dilinde ‘yaşam bilimi’ anlamına gelen Ayurveda Hintlilerin antik sağlık sistemidir. Chai tea de Ayurvedik çaylardır. Tarçın, zencefil, karanfil, kakule, muskat gibi baharatlar bu sağlık sisteminin temel parçalarındandır. Bu çaya aroma ve süt eklenince de tekerleme gibi adı olan Chai tea latte ortaya çıkıyor. Chai Tea Latte’nin içine baharatlar süt ve

siyah çay bulunur. Süt, düşük glisemik indeksli olduğu için yavaş emilir. Böylece kan şekeri dengesini düzenlemeye yardımcı olur. Kazein ve whey protein içermesi nedeniyle kas metabolizması ve protein sentezini sağlayan dallı zincirli aminoasitleri içerir. Bu nedenle spor yapanlar için oldukça sağlıklı ara öğün seçeneğidir. İçindeki baharatların ise lezzet vermelerinin dışında sağlığa da yararları vardır. Tarçın ve zencefil soğuk algınlığından korumada etkilidir. Karanfilin antiviral ve antibakteriyel özelliği vardır.

BİTTER ÇİKOLATA

Düzenli olarak bitter çikolata yemek, kandaki “kötü” kolesterolün ve kan basıncının düşürülmesine yardımcı olur ve böylece kalp hastalıklarına yakalanma riskini büyük ölçüde azaltır. Çikolata bol miktarda lif içerir, yani doyunluk hissi verir ve böylece kilo almanıza sebep olabilecek diğer yiyecekleri tüketme isteğinizi bastırır. Henüz tam olarak kanıtlanmış olmasa da (çalışmalar halen sürmektedir), sık sık çikolata tüketmenin, diyabete karşı savaşabileceği düşünülmektedir. Bunun sebebi, çikolatanın insülin duyarlılığını arttırmasıdır. Çikolata, flavonoid bakımından zengin bir yiyecektir. Flavonoidler, cildi UV ışınlarından koruyabilme özelliğine sahip antioksidanlardır. Ancak unutmayın; çikolata yemeniz, güneş kremi kullanmanız gerektiği anlamına gelmiyor. Çikolatanın içerisinde, teobromin adlı bir madde bulunur. Bu madde, beynin öksürüğe sebep olan onuncu kafa siniri üzerinde etkilidir. Moraliniz bozuk olduğunda, kendinizi kötü hissettiğinizde veya stresli olduğumuzda , büyük bir çikolata yemenizi tavsiye ediyoruz. Böylece kendinizi çok daha iyi hissedeceksiniz. Bu yüzden, her zaman yanınızda biraz çikolata bulundurmak iyi bir fikirdir. Yapılan bazı araştırmalara göre; beyne giden kan miktarının artması, daha dikkatli ve uyanık olunmasını sağlıyor, böylece öğrenme kolaylaşıyor.

Kozmetik, bir kimseyi daha çekici hale getirmek ya da görünüm sorunlarını gidermek için kullanılan ürünleri, uygulanan bakım ve tedavileri kapsayan bir kavram. Kozmetiğin bir alt alanı olan makyaj; ruj, maskara ve fondöten gibi yüzü ve çevresini güzelleştirmek veya farklı bir görünüm vermek için uygulanan kozmetik ürünleri ve işlemleri kapsar. Makyaj malzemeleri haricinde saç boyası, saç spreyi, saç jölesi, parfüm, banyo tuzu, vücut yağ ve kremleri gibi pek çok ürün kozmetik sınıfına girer. Kadınlar kendilerini daha iyi hissetmek ,daha güzel görünmek için makyaj yaparlar.21. yüzyılda makyaj pratikleri kendini aşarak farklılaşmaya gitti. Makyaj eğitimi veren kurumlar arttı. Teknolojinin gelişmesiyle beraber özellikle youtuberlar , bloggerlar dünya çapında arttı. Türkiye’de bu yoldan ünlenen para kazanan birçok isim var. Kimdir peki bunlar ? Duygu Özarslan ,Merve Özkaynak ve özellikle son dönemlerde diğer youtuberlardan farklı bir çizgi de giden Danla Bilic .

Ece Köseoğlu’na yapılan makyajda kullanılan makyaj ürünleri

- Göz ;
- The Balm Nude’tude Sasal
- The Balm Voyage A2
- The Balm Nude’tude selfish
- The Balm Nude’tude Stand-offish
-
- Yüz ;
-
- Kiss Beauty Concealer
- Pure Beauty CC krem (ivory)
- Pretty Beauty makyaj paleti (contur)
- Pastel Show 422 (allık)
- Pastel Moonlight Highlighter
- Dudak ;
- Kylie Jenner Satin Dark Brown

JOURNALIST

Amerika'nın Süper kahramanlarının doğrudan veya dolaylı bir şekilde medya (gazetecilik) sektörüyle ilişkilendirilmeye çalışılması gazetecileri halkın yanında, halkın haklarını savunan birer kahraman olduğu algısını yaratmak çabası mı?

Yoksa Amerika Süper kahramanla ile birlikte iletişim araçlarına yüklenen işlevle bir çıkış kapısı mı aranıyor ?

1933'te Amerika Birleşik Devletleri'nde Shunster ve Siegel adındaki iki genç olağanüstü yeteneklere sahip Süpermen adındaki kahramanlarını yaratırlar. Süpermen bu iki gencin yarattığı düş dünyasında güç ve adaletin savunucusuyken ikinci Dünya Savaşı'yla birlikte büyük değişime uğradı. Bu değişimle birlikte Süpermen artık güç ve adaletin değil yasaların ve düzenin savunucusu oldu...

Süpermen, gerektiğinde sisteme karşı adaletin ve gerçeğin savunucusuyken onu koşulsuz bir biçimde sistemin yanında yer almaya iten, yasaların ve düzenin savunucusu yapan güç neydi? Amerika seferberlik halindeyken Süpermen'nın bunun dışında kalması mümkün değil... Çünkü Amerika artık yeni bir silah keşfetmişti. Öyle bir şey düşünün ki, psikanalistin köstekli cep saatini gözümüzün önünden bir o yana bir bu yana sallayarak bizi uyuşturması gibi.. Amerika halkı 1929 Krizi ile birlikte geçirdiği bunalım sürecinde adeleti sağlamak için gerçek dünyadan bir kurtarıcı beklerken, çizgiroman dünyasından Süpermen Amerika halkının kurtarıcısı olmuştur. Sisteme olan güven zedelenmiş, geleceğe dair kaygılar büyümüştü. Süpermen gibi bir kahraman, toplumun genel sağduyusuna ve beklentisine seslenerek, yalnız olmadıklarını hissettiriyordu.

Farklı bir açıdan baktığımızda çaresizliğin sembolüydü Süperman!

1978 yılında Süpermen filmi piyasaya çıktığında kültür endüstrisi de başka bir gelişme aşamasına ulaştı. Süpermen ile birlikte iletişim araçlarına yüklenen işlevle bütünleştikten sonra yeni bir boyut kazandı.

SÜPERMAN!!!!

Medyanın Yeni Silahı

Bu umudun nedeni evresel bilgi ve olumlu değerleri toplumun en uzak köşesinde yaşanlara kadar aktararak, atomlaşmış bir toplumsal yaşamın, anomik konumundan kurtarılmayı bekleyen bireylere ulaşacak ve toplumda istikrar ve huzur ortamı yeniden kurulabilecektir. Bu sayede kültür bütünlüğü sağlanacak toplumlar mutluluğa yeniden ulaşabilecektir. Ve böylece Amerika'nın yeni silahı olan kitle iletişim araçlarının mutlak gücü kanıtlanmış oluyor.

Yiğidi öldürüp, hakkını yemeyelim, bu konuda Aslan payı Clark Kent'in.

Sonradan Süpermen'in kimsenin bilmediği gizli bir gücü daha ortaya çıktı. Aslında bu güç Süpermen'in alt karakteri olan Clark Kent'e ait. Beceriksiz görünen utangaç gazeteci Clark Kent'in sıradan insana verdiği mesajın daha anlamlı olduğu ifade edilir.

Süpermen'in gazeteci olması tesadüfi değildir, çünkü karanlık dünyayı en iyi izleyebileceği yerdir medya alanı. Gazeteciler eğer isterlerse birer Süperman olabilir! Medya sektörü gücü temsil eder ve o gücün içinde Süpermen'ler olması kadar doğal bir şey yoktur.

Bu mesaj da Amerikan halkının aslında büyük bir potansiyelinin olduğunu, imkânsız sanılan şeyleri başarabileceklerini mesajının verilmesi, toplumun kendine güvenini yeniden kazanması için bir iletişim savaşının en büyük örneklerden... Kitle iletişim araçlarıyla Amerikan toplumunun günlük sürekli bilgi ve enformasyon sağlama, belli kişilerin (asla güç yapısının değil) yaptıkları uygunsuzlukları göz önüne serme yoluyla, toplum için "başkaldırıyı ve hoşnutsuzluğu" dile getirerek, toplumun deşarj olmasını sağlamaktadır.

SÜPERMEN'İN GAZETECİ OLMASI TESADÜFİ DEĞİLDİR, ÇÜNKÜ KARANLIK DÜNYAYI EN İYİ İZLEYEBİLECEĞİ YERDİR MEDYA ALANI. GAZETECİLER EĞER İSTERLERSE BİRER SÜPERMAN OLABİLİR! MEDYA SEKTÖRÜ GÜCÜ TEMSİL EDER VE O GÜCÜN İÇİNDE SÜPERMEN'LER OLMASI KADAR DOĞAL BİR ŞEY YOKTUR.

